

וְעַל סְפִרֵי חֲסִינָה
פָּאָר
מִקְדָּשִׁים

יְתָרו

מערכת 'פאר מקדושים'

ראש המערכת

הגה"ח מוהר"ר ישראל מנחם אלתר שליט"א

עורך ראשי

הרב משה יהודה קרול

עורך אחראי

הרב טוביה פרייןיד

חברי ועדת הגיוגרפיה

הגה"ח רבי יהיאל בום שליט"א

הגה"ח רבי יוחנן גורארי' שליט"א

הגה"ח רבי אברהם צבי דירנפלד שליט"א

הגה"ח רבי מנחם מענדל ויזניצער שליט"א

הגה"ח רבי יעקב דוד וינטروب שליט"א

הגה"ח רבי יצחק ישעיה ויס שליט"א

הגה"ח רבי דוד אברהם מנדלבוים שליט"א

הגה"ח רבי אביגדור מאיר רובינשטיין שליט"א

הגה"ח רבי אברהם מרדכי רושצקי שליט"א

חברי המערכת

הרב דוד סלאנדים

הרב ירוחם פישל פשונזזה

הרב ישראל נחום צימרמן

הרב משה יוסף קמינר

הרב ישראל קרול

הרב נחמה קROL

הרב שמואל יוסף שטרן

הרב אליהו שפירא

הרב חנוך מאיר בינה

הרב אברהם מרדכי ברלינר

הרב משה אריה גומבו

הרב דב היישריך

הרב משה וקסלמן

הרב מנחם מנדול וקסלר

הרב ישראל טורובר

הרב מאיר כרמל

הרב ישראל סגל

במהדורה זו של 'פאר מקדושים' הושקעה גייעה גדולה ודים
מרובים, תרתי משמע, כדי שהספר יהיה בפאר והדה, נקי
ומנוחה מכל שגיאה וטעות. لكن על פי דין תורה ולהבדיל ע"פ
החוק הבינלאומי אוסרים אנו בכל תוקף כל אופן של הדפסה,
ציילום והעתקה בלי רשות מפורשת בכתב של המערכת.
ובזה בקשנו מכל הלומדים והמעוניינים, שבאים ימצאו טעות,
যাইলো বটোম হওড়ুন্নো, কদি শবুজ"হ যতকুন দ্বাৰা মাধৰণ
হাবোত ও তেজ যিচো আত হৰ্বিস ও শচৰম মৰোৰা মন হৱামীস.

הווצה לאור ע"י:

'פאר מקדושים'

טל: 03-6167334

ফক্স: 03-5705642

Peer Mikdoshim

Tel: 972-3-6167334

Fax: 972-3-5705642

6167334@gmail.com

©

Copyright

כל הזכויות שמורות

ל'אוצר ערכיו החסידות'

ע"ר - 580544427 בני ברק

סדר ועימוד:

ישראל רוזן 057-3136137

כרייה ושערים:

শিলো 052-7680880

ספר
**דָּגָל מִתְנָה
אַפְרִים**

דָגָל

פרקשת יתרו

מחנה אפרים

רכי

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'
שהוא גם כן ר'יא דיהודה עז ששהה
במחר וחלוף לפיו שלא נתן בהתגלות,
שאומרים אותו בחשאי, וכן שבת שנתנה
בענעה (ביצה טז).^{ז'} איןנו נגלה בו השם
הוי'ה ברוך הוא רק באתפסיא. ולאותם
המסתפלין, שעיניהם בראשם, הם
מסתכלין איך שנפטר ונרגע בו השם
הוי'ה ברוך הוא, ומהשபיל יבין:

אbehן שם בחינת יה'ויה, בת' הינו
בחינת מלכותי, שהוא דוד, Regel רביעי
שבמרכבה, והוא בחינת ה' אחרונה. נמצא
שבת הוא ממש הויה ברוך הוא ממש
באותיות שבת':^{ח'}

שנת נתנה זה יש לומר ממש הפסוק כאן, שבת
בצעה היה קדש לה' הינו שבת הוא ממש לה'
שלא מלא ב שמו של ה' רק מחר', הינו
באתכסיא לשון מחיר, שנתחלף באותיות שבת. כמו

פרקשת יתרו

ר'ז"ל (אבות פ"ז מ"א) 'הלוּמֵד תֹּרֶה לְשָׁמָה
זָכוּה לְדִבְרִים הַרְבָּה וּכְוֹ', ומגליין לו ר'ז'י
תורה, ונעשה במעין המתגבר וכנהר שאינו

וישמע יתרו כהן מדין חתן משה. יש
לומר בזה בדרכך רמז מה שחנני
ה' ברחמייו וברב חסדייו, על פי מאמר

הולמד תורה
לשמה נעשה
לה כח' אש
ובעליה מתרלו
ול רוי תורה

◆ ציונים ומקורות ◆

החסד הוא י', ושורש קו הדין הוא ה' ראשונה, וקו הרחמים הוא י', ובחסד ודין ורחמים נאחזים שלושה האבות ונעשו מרכיבה, וה' אחרונה היא מלכות, ובה נאחז דוד למרכבה, ואוז השם שלם'. פט. וזה תיקונים ח'ב צא. האי בת איה שכינתה יוסף פר' ואתחנן: 'שבת שמא דקב'ה וכו', כי שבת חיבור ג' קווין בבית הוא שם הוי'ה, ג' אותיות ראשונות ג' קווים שנתחברו עם ה' אחרונה הנקרה בת'. צא. וזה'ק ח'ב קלד. בין דידע דעתרא אחרא לא אתדבק תמן כלל, כדי עאלת אהטה לגבי בעלה בליחסו ברוזא דיהודא דשית טריין, פתח ואמר בשכמל'ז' דהא ايיה שותפו דעתרא אחרא'. צב. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי, כל מצות שניתן להם הקדוש ברוך הוא לישראל נתן להם בפרהסיא חזן משבת שניתן להם בענעה שנאמר (שמות לא) י' 'בינוי ובין בני ישראל אותן היא לעולם'.

פה. זהה'ק ח'א קנד: "הפעם יהוה אישיא אל' כי ילדתי לו שלשה בניים" (בראשית בט, לד) בגין דהוה תלתא דמתחרין בחדרא, ות'ח דהכי הוא דהא רתיכא עלאה אbehן, ודוד מלכא דאתחבר בהו וכולחו ארבע אינון רתיכין עלאין רוזא דשמעא קדרישא וע"ע שלחה'ק פר' ויישב: 'בי שלושה האבות בסא של שלוש רגלים, נגיד ג' מדותיהם חסיד' 'גבורה' 'תפארת', הכללים ג' קווין, קו החסד וקו הדין וקו הרחמים. ודוד המלך הוא אחזו במדת מלכות שהיא הרביעית, זהו מגן דוד, ואו נשלם הכסא בארבע רגלים. וכן פירש בזוהר על פסוק(שם לה) 'ותעמוד מלדת' הכתוב בlidat יהודיה, שמהלידיה זאת הייתה עמידה להכסא, שנעשו ארבע רגלים לכסא. והחולק על מלכות בית דוד בחולק על השכינה, כי הכסא להשכינה שהוא Regel רביעי למעלה, נעשה למיטה על ידי מלכות בית דוד שהוא המרכיב אליה והוא רביעי. כי האבות הם ג' להיותן מרכיבה, ודוד הוא רביעי. ואו נשלם שם יה'ה, כי שורש קו

כמו שנזכר בגמרא (שבת קא): 'משה שפיר קאמרת', שקרא אחד לחברו משה, שהוא הדעת, וכי יש לו בחינת דעת הוא נקרא משה:

ולחbin הענין יונעשה כמעין הפתגבר',
לטמה ממשי
חדרים עלי
על כל העולם
בכל עת

המודך בתורה
שמה ממשי
חדרים עלי
על כל העולם
בכל עת

הוא על דרכ (משליל לא, כו) 'ותורת
חסד על לשונה', והינו שחתות תורה היא בלה
חסדי, וכי שפתק עצמו בתורה ולומד

פסק. וענין מגליין לו רזי תורה נזכר גם כן בזוהר (ח"ב צט). עיין שם. על דרך אין אשא מגילת מסתורה אלא לבעה. כי מי שלומד תורה לשמה נעשה התורה לו לבחינת אשא, והוא נעשה לה לבעל, על דרך (במ"ר יב, ח) "זיהי ביום פלא משה" (במדבר ז, א) 'פלא' בתיבי וכן הוא בכל דור ודור ראש וענין הדור הם בחינת משה,

◆ ציונים ומקורות ◆

לאוספה ולא למגרע אפילו את חד, ועל דא בני נשא אצטרכו לאזהרא ולמרדף אבתרא דאוריתא למהוי רחימין דילה, כמה דעתמר'. ב. עיין ראשית חכמה שער הקדושה פ"ז: 'זהו עניין עסק תורה לשמה שפירושו בתיקונים שהכונה הוא ליחד קודשא בריך הוא שם יהוה' בשכינה, והינו 'לשמה' 'לשם ה' וכו', ובלי ספק שהמתמיד בмедиיה זו יתגלו לו סתרי תורה שאין האשה מוגלה סתריה אלא לבעה. ג. ד"א ביום חותונתו (שה"ש ג, יא) זה אוהל מועד, זבוקים שמחת לבו (שם) זה בית העולם, ומניין לאוהל מועד שחיתונין היו רכתי' ביום כלות משה להקים את המשכן' 'כלת' כתיב ביום דעלת כלתא לגננא'. ד. תיקו"ז קיד. 'ויאתפסותיה דמשה בכל דרא ודרא ובכל צדיק'. בר"ר פר' נה, 'אין דור שאין בו ממשה'. וע"ע להלן פר' שנייני ד"ה עוד ירמו. ה. עיין תיקו"ז בט. ויעקב ודאי יהו דיקנא דעמדו דאמצעיתא מסטרא דלבך, והוא משה תמן הוה אלא מסטרא דלגוו הוה, דא מגופא ודא מנשmeta. ועיין שלח"ק פר' ויצא: 'אמרו בתיקונים (כט) ייעקב מלבר משה מלגאו', רצה לומר, יעקב הוא מרכיבה לתפארת במקומו הנגלה ומשה מרכיבה להנעלם של התפארת שהוא הדעת. וע"ע שער הפסוקים פר' שמוטה: 'כי משה היה שורש הדעת עצמו, בבחינת הטוב של הקדושה, וענפיו הם בני ישראל שייצאו ממצרים, הנקראים דור דעה'. ו. סוטה יד. 'דרש ר' שמלאי תורה תחלתה גמלות חדרים וסופה גמלות חדרים, תחילתה גמלות חדרים, דכתיב (בראשית ג, כא) זיעש ה' אליהם לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם',

א. 'مثال למה הדבר דומה, לרוחמתא דאייה שפירתא בחיזו ושפירתא בריווא, ואיהי טמירתא בטmiryo go היכלא דילה, ואית לה רחימה יהidea דלא ידען ביה בני נשא, אלא אייהו בטmiryo. ההוא רחימה מגו רחימו דרכחים לה, עבר לתרע ביתה תדריר, זקייף עינוי לכל סטר. אייהי ידעת דהא רחימה אסחר תרע ביתה תדריר, מה עבדת, פתחת פתחא זעירא בההוא היכלא טמיראה, ומיד אתחדרת ואתבסיטת. כל אינון דהוו לגבי רחימה לא חמוץ ולא אסתכלו, ברחימה בלחוודי, ומעוי ולבה ונפשיה אולו אבתרה, וידע דמגו רחימנו דרכימת ליה אתגלילאת לגביה רגעה חרוא, לאתערא ליה. הכי הוא מלחה דאוריתא, לא אתגלילאת אלא לגבי רחימאה, ידעת אוריתא דההוא חכימא דלבא אסחר לתרע ביתה כל יומא, מה עבדת, גליאת אונפהא לגביה מגו היכלא, ואرمיזות ליה רמייזא, ומיד אהדרת לאתרה ואתעטמרת וכו', תא חז, ארחא דאוריתא בר הו, בקדמיתא כד שרייא לאתגלילאה לגבי בר נש, אرمיזות ליה ברמייזו וכו', לבתר דאייה רגיל לגבה, אתגלילאת לגביה אונפין באונפין, ומילilit בהדייה כל רזין סתימין דילה, וכל ארחין סתימין דהוו בלבה טמירין מיוםין קדרמאין. כדין אייה בר נש שלים, בעל תורה ודאי, מארי דביתא, דהא כל רזין דילה גליאת ליה, ולא רחיקת ולא כסיאת מנינה כלום. אמרה בקדמיתא, בר וכרך רזין הו, בר וכרך הו, כדין חמץ דעל אינון מלין לאו לאוספה ולא למגרע מניהו, ובדין פשוטה דקרה כמה דעתו, דלאו

וחביר, כמו 'יעישם שאל את העם' (שמואל א טו, ד), והינו בsharp מחר ומחבר עצמו בלמוד התורה לשמה מספר יתרו' בנ"ל, אז 'כהן מדין', הינו 'כהן' הוא מסתרא רחסד', מדין' הינו מדין', פרוש שעושה מדין, חסיד, בחינת כהן, והינו על ידי חסדים שהוא ממשיך תמיד הוא, ממתקיק כל הדינים בנ"ל, 'חמן משה', ובתורה לא כתיב נקודות', ויש לפרש חתן משה', הינו שעשה גם בחינת משה' שהיה נקרא 'חתן' להתורה, כמו שפטות ביום כלת משה', שהתורה היה לו לבחינת כלת בנ"ל. וכן בכל דור ושלומד תורה לשמה והוא לבחינת משה', נעשה בחינת חתן להתורה, ואז נתגלה לו רזי תורה, על דרך אין אשה מגלית מסתורי תורה, לבה אלא לבעל, והבן:

או יאמר וישמע יתרו כהן מדין. הינו כפשותו, שעשה יתרו איה שנאשה לישראל, מן הדינים שהיה להם במצרים, והינו שהיו משעדרים לעבודה,

תורה לשמה, נעשה 'במצען המתגבר', והינו כמו מעין הנובע תמיד ממנה מים חיים, כי הוא ממשיך תמיד חסדים בחינת מים עליון ועל כל בא עולם, כל אחד לפניו מים עליון ועל כל פי שאינו גראה ונגלה בחינתו. ואף על פי שאינו גראה ונגלה לעין החסדים, עם כל זה בודאי הם חסדים גמורים ויתגלו לבסוף. ומה שאמר זכנher שאינו פוסק', הינו ש�מיד בכל עת ובכל רגע הוא ממשיך חסדים בחינת מים עליון ועל כל בא עולם ואינו נפסק כלל, ובזה הוא ממתקיק כל הדינים, שמתקין ונעים חסדים גמורים:

תורה לשמה **ויזוע מה שכתוב בכתבי האר"י וללה"ה** (שער מאמרי רוזל' אבות פ"ו מ"א) עניין תורה לשמה' הינו לשם ה"א, עין שם'. והגם שאמר אדוני אבי זקניא וללה"ה 'לשמה' הינו לשם הפתחה והאות עצמה', מסקנה עניין אחד הם:

זה יש לומר שמרמז בפסוק 'יעישם יתרו', יתרו מספר 'התורה', הינו 'ה' תורה, רצה לומר תורה לשמה' שהוא לשם ה"א פנ"ל, 'יעישם' לשון אסיפה הלמוד תורה לשמה עיי חסדים שהוא ממשיך מעתה הדינים

◆ ציונים ומקורות ◆

כמו שבאר, וזה 'לשמה' לשם ה". ט. עיין מקור החים פר' ואthanן אותן כו בשם ספר לקט אמרי פנינים: 'שמעתי ממורי תורה לשמה לשם התיבה והאות בעצמה, שלומד לדבק התיבות והאותיות בשורש השרשים, בחיות אור אין סוף, אשר כל נאות דשא לו נכספין' וכו'. י. זה"ק ח"א רנו: 'אלא אברהם ואחרן דאחידן בהאי חס"ד, דהא בהנים מסתרא רחסד אותו, אף על גב דאחיד אהרן בהוד בחסד נמי'. יא. עיין לעיל פר' וארא ד"ה וארא אל אברהם: 'בי התורה ניתנה ללא נקודות, ונדרשת התורה בנקודות אנפין לאורייתא, ונדרשת התורה בנקודות השיר לעניין הדרוש פנים מפנים שונים, יוכל לנקוד התורה בכל נקודות שרצוים שיעללה יפה עניין הדרוש'. וע"ע שות' הרדב"ז ח"ג סי' תרגמג.

וסופה גמilot חסדים, דכתיב (דברים לד, ז) 'וקבר אותו בגיא'. וע"ע ספר הבahir אות קלוה: 'ומאי ניהו חסיד, הינו תורה לשמה' (שעה נה, א) 'הויב כל צמא לכוי לממים'. ז. זה"ק ח"ג רנה. 'דחסיד איהו מים, גבורה אש'. ח. 'רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה' כו', ביאورو הוא זה, כי 'לשמה' ר"ל לשם ה", ר"ל שימוש התורה לאות ה, וה' זו היא בלאה, והتورה היא יסוד דאבא שבתור זעיר אנפין, וכו' זו היא בונת עסוק תורה לשמה, שיכוין להמשיך אורות יסוד דאבא הנק' תורה, אל לאה עליונה הנק'אות ה', וע"כ מתמתקים הדינים הקשים אשר בה כבודע, כי לאה נק' דין קשייא, لكن שכרו גדול כנו' במשנה הנזכרת. ונמצא כי כל הכוונות צרכות להיות ע"י אותן ה'

ספר
**نعم
אלימלך**

פרק יתרכז

והפנימיות שבקם בדקדוקות וקדשה אל האחדות, ועל ידי שהשם יתברך משפייע שפע קדרה בהפנימיות של הצדיק, דבר זה הוא הגורם גם כן את לב בני אדם שיתעוררו בתשובה לעובדתו יתברך שם,

כפי הם גם בן חילך אלקי:

וזהו לא יהיה לך אלקים אחרים על פניהם (שמות כ, ג), על דרך דאייתא (שבת קה): לא יהיה לך אל זר' (תהלים פא, י) זה היאר הרע, והזהיר לא יהיה לך אלקים אחרים', פרוש מחלוקת זו, על פנוי רצה לומר שהוא נגד הפנימיות, וזה הוא התנגדות שלא תוכל לעורר הפנימיות:

זה שאמր רשות זיל מה שמועה וכו', שבודאי על ידי שראה ישראל שיצאו לא נתעורר לבו לבא להתגיר, כי זה הניס לא היה על ידי התעוררות ישראל, כאשר באמת היה הקטרוג הלו עובדי עבודה זרה וכו', וכן פריש רשות זיל מה שמועה זיה דבר היה מעוררו שיבא, קרייתם סוף' שזה היה על ידי התעוררות הצדיק בשראה חיים ארונו של יוסף' חיים ראה ונין' (תהלים קיד, ג, זמלחת עמלק), שזה גם כן על

וישמע יתרו. פריש רשות זיל מה התערות התשובה הוא ע"י השפעת הקב"ה עד קדושה בפסוק כי הוציא וכו', ומה בעצם רשות בבה שחידש עוד טעם על ביאתך נראה, דהינה אין אדם מטעורר לשוב בתשובה ולקרב עצמו לעובדתו יתברך שמו, על ידי שרואה נסים ונפלאות הנעים לאחרים, כי מי שיש לו לב אтом ומיטמתם מעונתו אין מכיר בנס, ולא בין כלל להשאיה על גדלת הבורא יתברך ורוממותו, אך עקר התערורות בתשובה ולהכير גדלו יתברך, הוא בא על ידי הצדיק העובד השם יתברך ברוך הוא באחה רפה ויראה ודקדוקות ומיחד שמו הגדל באמת, איזה השם יתברך ברוך הוא משפייע לו לצדיק עוד שפע קודש ו מביאו אל אחותה האמת, על דרך שאמר הקדוש ברוך הוא אתם עשיתם לי חטיבה אחת בעולמי' (ברכות ו), פריש שעשיתם לי החטיבה הזאת ליחיד שמי, וזהו אחת רצה לומר אל האחדות, עני אעשה אתכם חטיבה אחת', רצה לומר גם אני אביא אתכם אל האחדות, לעורר לבבכם

◆ ציונים ומקורות ◆

והובייח אוטם שימושו לב לגודל הניטים והנפלאות שעשה עליהם השם יתברך בכל עת ועל ידי זה יודכו ויתקדש בקדושה רביה, ג. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם'. ד. ליקוש שמות רלה. ה. מדרש תהילים קיד.

א. יישמע יתרו בהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל מצרים'. ב. עיין להלן פר' דברים ד"ה ועוד הובייח אוטם: 'בשאדם הולך בגשמיות וענני עולם הזה יום יום, על ידי זה הוא נתגשם כל כך שאפילו הניטים והנפלאות הנගלים והנראים בחוש הראות אינם מאמין וכו'

כעבדים, והבינו מעלה הגאותה על אשר יצאו בה לחרות, ויש אשר היה במעלה העליונה ולא חשבו לזה ולא זה, רק עקר מוגנותם היה שיגאלו למען יעמדו לשם יתברך בלי שום מנעה, כי בהיותם במצרים במקום הטעמה היה הענן וכחש של מסך המבדיל עליהם, ולאחר כך בשיצאו, אור נגה עליהם להוסיף עליהם בעובדה הולך ואור לעלה למעלה, זה היה עקר שמחתם באתם מצרים:

וזה בא השני לשון, למדרגה אחת אמר משעבוד לנאה, וכנגד הב' אמר מעבודות לחרות, וכנגד הצלקה הג' אמר מאפלה לאור גדול. וזהו גם בן בכואן, שיתרו הבין שמשמעותם יציאת מצרים היא הטובה המתחלקת לפני מעלה אנשים, וזהו אשר עשה למשה וליישראלי שלמשה עשה בודאי באופן אחר מבשאר ישראל, אלא שבזה השוו כלם בכללות יציאת מצרים, וזהו כי הוציא כו, וכך להבין:

כל דגמו של משדר בגלות היה שלא יכול לעמוד את ה' מהמת הצער שהה לו על ישראל או יאמר כי יש לדקדק. אי 'למשה' הוא מיטר, ורש' זיל פרש דשקל בנגד כלם. ב' כי הוציא מיבעי ליה למימר. אך נראה בהקדים לפרש פסוק אני ה' אשר הוציאתי מארץ מצרים'

ידי התעוררות דלתתא, כמו שאמר הכתוב (שמות י, ט) כי יד על כס י"ה מלכחה לה' בעמלק בפירוש רש"י, וזה יהיה אם יראה השם ב Maher על ידי אתגרותה דלתתא של האדיקים, וזה גרמה לו ליתר:

שבא לתוסת פחת בפני השכינה:

וזה לך אמר לבני בקשו פני (תהלים כז, ח), פרוש שודד הולך עליו השלים ה' מרמז שעיקר התפללה הוא שיתפלל האדם לשנת עזר לבו בדקות וקדשה, והיינו לך רצה לומר בשביבה, אמר לבני בקשו פני דהינו שנת עזר לבו בדקות, וכאלו אומר בשביבה בקש פני, אז פני ה' אבקש, וקל להבין:

בי הוציא ה' את ישראל ממצרים. לחיות שאנו אומרים בנסח ברפת הגאה' הוציאנו מעבודות לחרות ומשעבוד לנאה ולמאנפה לאור גדול, ונען בהשוני לשון למה בא להורות. ונראה היה שכל אחד הבין מעלה הגאה' היה לפני מדרגת גלותו שהיה בו, דהיינו מי שהיה עובד בחומר ובלבנים הקשה, הכיר טובות הבורא ברוך הוא בהוציאו משעבוד הקשה, ויש אשר לא שעמדו בהם כמו שבתו של לוי אלא שהיו מכנים

◆ ציונים ומקורות ◆

וראו כל עמי הארץ: 'עיקר תפלה הצדיקים הוא שمدבקין עצמן וכל מחשבתם בהקב"ה וקשרין כל הנמצאים וכל העולמות בגין סוף ב"ה, ועיקר לשון תפלה הוא לשון דביקות מלשון עפתולי אלקים נפתחתי, וدبיקות השם יתברך ברוך הוא נקרת דביקות במוחין עילאיין, ח. הגדה של פטח בברכת אשר גאלנו. ט. שמור' ה טו: 'א"ר יהושע בן לוי שבתו של לוי פניו היה מעבודת פרך אמר להם פרעה בשלב שאתם פנויים אתם אמרים נלכה ונובהה לאלקינו לבו לשבותיכם'.

ג. ד"ה ויאמר משה. ז. עין לעיל פר' וישלח ד"ה ושלה: 'זהו הוא לשון תפילה, דהינו דביקות, כמו נפטולי אלקים' כו, על ידי התפלות הזכות והצלות במחשובות טהורות נתבקש בו יתברך'. וע"ז תורה אור פר' תרומה ד"ה והנה כתיב והוא: 'לכן תפלה הוא ל' חבר כמו נפטולי נפתחתי' (בראשית ל, ח), ובלשון המשנה (כלים פ"ג מ"ה) 'התופל כל' חרס, שמתחברים במרקם שבועלם האצילות, וכן בעבודת ה' היא התקשרות ודבקות הנפש בשרשה'. וע"ז מאור ושם פר' כי תבא ד"ה

עיר התפילה
שיטפל אדם
כשותער
למי בדקות
וקודישה

שםו ויתעלה, מלחמת שיש בהם חלק אלקי מועל ויחלק זה מעורר האדם לעובdot השם יתברך ברוך הוא, ובכל יום מתגבר החלק זה בתוך האדם, על ידי העובדה שעובד היום, נותן בו התגברות להעוזרו למחזרתו בעובדה יתרה, וכן בכל יום תמיד, כי אין סוף וקץ לעובדו יתברך טמוין, וכי אם ח"ו פוגם נופל מדרגתך:

וזה קדושים תהיו, פרוש בכל يوم יהיה נתהיה בכם הויה אחרת בקדשכם בג"ל, כי קדוש אני וכו', רצה לומר מלחמת שאני קדוש ה' שוכן בקדשכם ומעורר אתכם תמיד, ובכלתי אפשרי שתהיינו עומדים, רק הולכים בעובdot תחלות ישראל' (תהלים כב, ד), רצה לומר תחלות ישראל הם על ידי שאפתה קדוש יושב בהם:

וזהו יישמע יתרו' כי, דאיתא בגמרא (פסחים פז): לא גלו ישראל אלא כדי שיתספו עליהם גרים וכו', ולכאורה וכי בשבייל הגרים יהיו ישראל גולים וכו' וכן הרاوي היה שיבוא האומות לאرض ישראל מעצם ויתגירו שם. אך הענין הוא שהגיצין הקדוש שביהם הוא מעורר

(שמות כ, ב), ופרקשו אשר נאמר 'הוציאתי' לשון יחיד. ולענין דעתנו נראה דהנה בהיותם פחות שעבוד מצרים לא היה דעת כלם שהוא בג"ל, וזה אשר הוציאתי' לשון יחיד בג"ל לכל אחד ואחד היה הගולה לפि דעתו ומדרונו, ומשה רבינו עליון השלום בודאי כל דאגתו היה שלא היה יכול לעובוד השם יתברך על ידי שחה לו צער גדול על ישראל:

וזהו יישמע יתרו, פרוש שהבין את כל אשר עשה ה' לממשה וישראל, דהינו לממשה במדרגה אחרת היה שום הગולה לעובוד השם יתברך בלי شيء מניעה וצעיר, וישראל היה הגולה גם כן באפן אחר, לקצתם לבaltı עובוד למצרים, כי הוציא ה' את ישראל ממצרים, פרוש והוציאה והגולה היה לכללות ישראל אך לכל אחד ואחד לפி מדרגו, וכך להבין:

או יאמ' דהנה כתיב (ויקרא יט, ב) **קדושים תהיו כי קדוש אני** ה" כו. יש לומר הפרוש דהנה עם בני ישראל קדושים בלתי אפשרי להווים תמיד במדרגה אחת, רק בכל יום הולכים מדרגה לדרגה בעובדו יתברך

◆ ציונים ומקורות ◆

בתפילה קודם התפילה לרabinov: 'ונשותוק אליך תמיד יותר ויותר ומדרגה למדרגה תעלו שנזוכה לבוא למלעת אבותינו הקדושים אברם יצחק ויעקב'. יב. עיין ישרש יעקב ערך גרא: 'לא גלו ישראל אלא כדי שיתספו עליהם גרים' והן הניצוצות קדשות דבעמכי הקליפות, וזה שאמרו מגילה ו'יהה בעלך ביהודה ונשאר גם הוא לאלקינו' (וכירה ט, ז), על כן 'גולה' ראשית תיבות ונשאר גם הוא לאלקינו. יג. עיין להלן ליקוטי שושנה ד"ה איתא בגמרא בר' כל הדר.

יב. עיין רשי' ורמב"ן שם. יא. עיין להלן פר' תורייע ד"הasha כי תורייע: 'נראה לפרש דהנה בני אדם ההולכים שובב בדרך לבם אחר שטויותיהם והבליהם אז אין הפרש אצלם ובמו שהיה מותנהג ביום אתמול בן הימים בן מהר ולא יוסיף דעת ושכל כלל, אבל הצדיקים ההולכים בדרכם השם יתברך ועבדתו אז כל יום ויום יבין וישכnil יותר וייתר מה שלא השכnil אתמול ביום יוסף פיו לדבר חכמוות ואמרי נועם בחכמוות אלקות ורוממותו עד אין תכליות'. וע"ע

ע"י שחאותם
מסתכלים על
ישראל והנות
לים
התערורות
לניצוץ הקדושים
שבהם
שיטיגינו

מי ישראל
בכח חלק
אלקי שביהם
מתערורים
והולכים כל يوم
טמודינה
למדרינה

ספר
**מְאֹרֶךְ
עֵינִים**

פָּרִשַׁת יִתְּרוּ

כמאמר (בראשית מב, כג) 'כִּי שָׂמֵעַ יוֹסֵף',
כִּי לוֹלֵא זֶה שְׁהִיוּ צָרִיכִים לְטַרְחַ מִקְדָּם
לֹא הָיָה נָחַשְׁבָ לְעַבּוֹדָה, כִּי הָיָה פָּאוֹה
כְּשֶׁאָרֶת הָאֹותִי:

וזהו שאמרו ישראלי 'נעשה ונעשה', רצחה
לומר 'נעשה' העובדה ונטלה ואחר
זה נבוא לעולם התענוג כדי שישא חשוב
לעבודה, יצאה בת קול ואמר מי גלה
רו זה כי לשון שמלאכי השרת כי,
באמת הוא דבר גדול, כי גם מלאכים
הוא גם כן כן, כי מתחלה צריך
להתעורר בתשוקתו אל הקדרה והחיות
מהבורה יתברך:

מִתְּמֻלָּא
צְרִיכִים
הַתְּעוּנָה
תְּחִילָה
מִעֲמִים
בְּתִשְׁוָה
לְקָדוּשָׁה
הַבוֹרָה

בְּשַׁעַת שהקדימו ישראלי 'נעשה'
לְנַשְׁמַע יצאה בת קול
וְאַמְرָה מי גאה רז זה לבני חזון
שְׁמַלְאָכִי השרת משתמש בו בר' (שבה
פת). הנה נודע כי יש עולם התענוג
עולם הבינה, וכשMASTER הרוברים בחדוה
ובהתלהבות באהבה ויראה בא לו
התענוג אחר כן, כי מתחלה צריכה
להטריח עצמו בעבודה שישא התעוורויות
ותשוקה שלו, וזה נקרא עולם הבא
רצחה לומר כי הוא בא תמיד בשעת
 العبודה, ועולם העתיד נקרא לעתיד לבאי
בגמרא. ושמיעה היא מלשון בינה,

בתחילה צריך להתריה עצמו
בעוריה ואחר' ב'
בא לו תענג
משלים הבינה
שהוא בח'
שמעיה

◆ ציונים ומקורות ◆

ג. עיין זהה קח"ב בז: 'עלמא דאתاي
דאיהו בינה'. ד. ראה ברכות ס: שבת פט: ועוד.
ה. יהם לא ידעו כי שומע יוסף. וברש"י: 'מבין
לשונם'. ו. ע"ע להלן פר' קדושים ד"ה זהה
קדושים: 'זהו אדם מקדש מלמטה מקדשין
אותו מלמעלה' (iomaa lat). פ"י שורש נשמותו, וכן
הועלומות מתברכין על ידו בעזה', 'מקדשין
אותו בעזה' ב' הוא מבואר אצלנו בפרק יתרו
שיש עולם התענוג הנקרא עזה' ב' עולם הבינה,
וכשאדם מתחפל יכול לדבק עצמו אחר הבנתו
שירges בעצמו תענוג עליוני הוא תענוג ממין
עה' ב' בתוך תפילתו או לימודו, רק שלא יהיה
כוונתו על התענוג. כי מתחילה צריך לעבור
בטירחא עד שיבוא לו התענוג, וזה 'עולם הזה'
פי' אם מקדש את עצמו בעולם הזה בשעورد את
ה' מוקדים ומתחפל בטירחא ולוקח את עצמו עם
הדייבורים לקשר בהם בבורא יתברך, ואז הוא
עדין בבח' עולם הזה, אז אחר כך 'מקדשין
אותו בעולם הבא' שיבוא לו התענוג כאמור'.

ישראל, אז לא הייתה תקופה חילתה ללא טובים
שבהם שבישראל, כי תורთם ומצוותם בעצם
אין יכולם לעלות מעלה מפני הקטרוג,
ובפרט שהוא בלי דחילו ורוחימו שלא פרחת
עלילא, כדי מזוזה הקדוש (תיקו"ז כה),
ומימילא היה נפסק חילתה החיות וההשפעות
מלמעלה להיות יורד ומשתלשל עליהם, והוא
סفو תמו ונברתים חיללה וחס, ועל ידי הצדיקי
הדור שמקשרים עצם עמהם, הם מגינים
עליהם בנ"ל'.

א. בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה
בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רז זה שמלאכי
השרת משתמש בו ברכות (תהלים קג, כ) 'ברכו
ה' מלאכי גבורי כה עשי דברו לשם בכל
דברו' ברישא 'עשה' והדר 'לשםוע'. ב. עיין
תיקו"ז סט: 'וצריך לקיימת בה עונג וכו', דאייה
בינה עלמא דאתاي. וע"ע שלח"ק מס' פסחים
מצח שמוריה: 'דע, כי בינה נקראת עולם הבא
וכו', והנה, עולם הבא הוא העולם התענוג

מִפְּדָרֶגֶתּוֹ, וַיְטַעַם אֶחָד הוּא כִּי שֶׁיְבָא
אַמְרֵר כֹּךְ לְמִדְרָגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה, שַׁבָּכֶל דָּבָר
אֲרֵיךְ לְהִיּוֹת הַעֲדר קָדָם לְהַנוּיהָ, וְכַשְׁרוֹצִים
לְהַגְּבִיהָ לְמִדְרָגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה אֲרֵיךְ לְהִיּוֹת
הַעֲדר קָדָם, לְכָن אֲרֵיךְ לְפָל מִפְּדָרֶגֶתּ
שֶׁהָיוּ עַכְשֻׂוִיא:

וְהַגָּה אֲרֵיךְ הָאָדָם שָׁגָם בְּנֶפֶלְוֹ יַתְאִמֵּן לָעַלוֹת
מִפְּדָרֶגֶתּוֹ יַתְאִמֵּן לָעַלוֹת אֶל הֵי
בָּאוֹתוֹ מִדְרָגָה שֶׁהָיוּ עַכְשֻׂוִיא, כִּי אֲרֵיךְ
לְהַאֲמִין שֶׁמְלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבָדוֹרִיבּ
וְלִילִית אַתְּר פָּנֵי מְגִיהֵי, וְאַפְלָג בְּמִדְרָגָה
שֶׁהָיוּ עַכְשֻׂוִיא יִשְׁגַּם כָּנֶה שֶׁמְיָרָה,
כִּי לִילִית אַתְּר פָּנֵי מְגִיהֵי, רַק שֶׁהָיוּ
מִצְמָצָם מְאַדִּי. וְזַהוּ 'מִמְּזֹרָה שֶׁמְשׁ עַד

או יֹאמֶר בְּשָׁעָה שֶׁהָקוּדִימָו כֹּי אָמֶר
מי גְּדוֹלָה רֹז זה לְבָנֵי כֹּי
(שבת פח).⁵ וְצַרְיךְ לְהִבָּין אֲيֵךְ אָפְשָׁר
לְעַשּׂוֹת קָדָם שִׁישְׁמַע מַה לְעַשּׂוֹת. גַּם מַה
הָיָה עֲנֵנִין הַחַפְּאָרוֹת הַשֵּׁם יַחֲרֵךְ
שַׁהַתְּפִיאָר בְּזֹה כֹּךְ בָּמָה שֶׁהָקוּדִימָו
'נָעָשָׂה' לִנְשָׁמַע:

אֵיךְ הָאָמֶת הוּא, שֶׁהָאָדָם אַיְנוֹ יִכְּלָל לְעַמְּדָ
תִּמְדִיד עַל מִדְרָגָה אַחַת, כִּי 'הַחַיּוֹת
רְצֹוא וְשׁוּבָ' (יחזקאל א, יד), שַׁבָּא
וּמִסְתְּלִיק⁶, דְּהַיָּנוּ כַּשְׁהָוָא דָבָוק בְּהַשֵּׁם
יַחֲרֵךְ הוּא מַרְגִּישׁ חַיּוֹת וְתַעֲנֹג וְאַחֲרֵר כֹּךְ
מִסְתְּלִיק וּנוֹפֵל מִפְּדָרֶגֶתּוֹ. וַיְשַׁבֵּה רַיִן
דָּאוֹרִיתָא בְּטֻעַם הַדָּבָר לִפְהָא אֲרֵיךְ לְפָל

האדם הוא
תמיד בכוחות
ריצה ושוב
שנופל
מהדרגות
וטעם הפללה
ידי שיבוא
למדרגה נולדה
ויתר

◆ ציונים ומקורות ◆

'צדיקים אין להם מנוחה שנאמר (תהלים פר, ט)
'ילכו מהיל אל חיל יראה אל אלהים בציון',
חוורבים לקطنות, והוא נקרא קטנות שני עד
шибואו לגדלות שני'. יא. ע"ע להלן פר' וילך
ד"ה דנוודע כי: 'דנוודע כי הצדיק שהולך ממדרגה
למדרגה אינו יכול לבוא למדרגה גבוהה
מהראשונה כי אם שיפול תחילתה ממדרגתו
הקדומה וליצאת ממנה לגמרי, ואז אחר כך על
ידי שייחו צדיק דרכו בתקוף חזוק התקשרותו
ממקום נפילתו לבוא למדרגה גבוהה יותר
מהקדום, והטעם להזה כי יתרון אור מן החושך'
(קהלת ב, יא) כי מן בחינת חשבות יבוא ליתרין
אור, כי בחינת העדר צריך להיות קודם להוויה,
כמו בבריאות העולם שהוצרך להיות מוקדם
תוהו ובוهو ובונה עולמות ומחריבן ואחר כך
היתה הויה העולמות, ובמו כן בהאמור ג"כ.
יב. ישעה ז, ג. יג. תיקו"ז קכט: יד. ע"ע צפנת
פענה פר' שמות: 'אם בני עלייה אי אפשר
שיימדו תמיד על מדרגה אחת, כי' 'החיות רצוא
ושוב', ולפעמים יורדי ממדרגתו על ידי הירידה
של הנשמה ורוחו ונפשו שירדו ממקומות מושבם
לחוץ מקומות תחת רשות האברים, שהם רשות
אוות ווהרים והטרא אחרא בנו', שאז רשות
אחרים עליהם ואין יכולין לעסוק בתורת

ז. 'בשעה שהקדימי ישראל נעשה' לנשמע,
יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רוזה
שמלאכי השרת משתמשין בו'. ח. עיין רשי' שמות: 'רצוא ושוב כמראה הבזק', פירשו רובינו
(חגיגה יב) רצוא ושוב כלhabת הכבשן שיויצאה
תמיד מפני הכבשן וממהרות לחזור וליבנס, אך
בשםוציאות ראשן מתוך הרקיע הנטויה למלعلا
מהן כמו שמאפרש בענין נרתעות מפני השכינה
שלמעלה מן הרקיע וממהרות להשב את
ראשן. ט. עיין בן פורת יוסף פר' תולדות:
'דשמעתי ממורי זלה'ה, 'זהחיות רצוא ושוב',
לפי שביל דבר מתלהב לשוב לשורשו, ולכך על
ידי אכילה ושתייה ועסק משא ומתן מעט שמבטל
מלימוד ועובדת ה', אז נחה הנשמה
מהתלהבותה ונתחזקה וכו'. ובזה יובן אמר ריש
לקיש פעמים שביטולו של תורה זה יסודו' (מנחות
צח), בסוד 'זהחיות רצוא ושוב', והבן. י. ע"ע
כתונת פסים פר' בהעלותה: 'זהחיות רצוא ושוב'
מטעם הנהגת הספירות, שיש קטנות ראשון
וקטנות שני וגדלות ראשון וגדלות שני, והאדם
נקרא ג"כ כמו בעולם שנה נשף'. וע"ע פנים יפות
בראשית לב, יא: 'עד המבוואר בכתביהם כי יש
במעלות הדבקות בה' קטנות וגדלות, וכן
בשיעור מעולם לעולם כמ"ש (ברכות סד)

הָאֱמָת שְׁלֹעֲלָם יְהִי דָבָוקִים בְּהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ וְלֹא יִפְרֹדוּ מִמְּנָוֶה אֲף בְּנֶפֶלְם מִפְּדָרְגָתָם, וְזֹהוּ עֲקָר הַהְלוֹךְ וְהַהְנָגָה קִישְׁרָאֵלית וּבָזָה צָרִיךְ לְהַלֵּךְ:

וּבָמָה יִבָּא לְהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ כְּשֶׂגֶף כְּשֶׂגֶל מִפְּדָרְגָתָו, שְׁהָרִי נְטָל מִמְּנָוֶה הַמְּחִין וְהַדְּעָת, אֲךְ שְׁהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ הוּא 'מֶלֶא כָּל הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ', דְּהַנְּנוּ אֲפָלוּ בָּمֳקוֹם שַׁהְוָא 'כָּל הָאָרֶץ', שְׁכָלוּ אַרְצִיוֹת, שַׁהְוָא רַק חָמֵר עַב, אֲךְ עַל פִּי כֵּן 'מֶלֶא כְּבוֹדוֹ' יְתִבְרָךְ. וְהַגָּה הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ נִקְרָא 'תִּי הַחִים' יְהִי, דְּהַנְּנוּ שֶׁפֶל הַחִים שְׁבָעוֹלָם בְּהַמּוֹת חִיוֹת וּעֲוֹפוֹת וּמִין הָאָדָם הַחִיוֹת שְׁלָהָם הַוָּא הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ יְהִי, וְזֹהוּ 'תִּי הַחִים', שַׁהְוָא יְתִבְרָךְ הַחִיוֹת שֶׁל כָּל הַחִים, וַיַּחֲשֵׁב כְּשֶׂגֶף מִפְּדָרְגָתָו הַלָּא חַי אַנְיִי, וַיְהִי הַחִיוֹת שְׁלֵי הַלָּא הַבּוֹרָא יְתִבְרָךְ, וְנִמְצָא יִשְׁכָּן גַּם כֵּן הַוָּא יְתִבְרָךְ, אֲךְ שַׁהְוָא מִצְמָצֵם מַאֲדָם:

מִבָּאוֹר וְגֹוֹ (תהלים קיג, ג"ט, שְׁחַצְדִּיק נִקְרָא 'שְׁמֶשׁ', בָּמְאָמָר (בר"ר נח, ב) 'עַד שֶׁלֹּא שְׁקָעָה שְׁמֶשׁוֹ שֶׁל עַל זְרַחָה שְׁמֶשׁוֹ שֶׁל שְׁמוֹאֵל' וככ"י, הַרִּי שְׁחַצְדִּיק נִקְרָא 'שְׁמֶשׁ', וְזֹהוּ 'מִמְזֻרָח שְׁמֶשׁ' דְּהַנְּנוּ שְׁהַמְּתָחָ שֶׁלֹּו בְּהַיר וְזֹה וְדַבּוֹק בְּהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, 'עַד מִבּוֹאוֹר' דְּהַנְּנוּ כְּשֶׁמְסְתָלָק הַבְּהִירוֹת וּנְפָל מִפְּדָרְגָתָו, וְלַעֲלָם צָרִיךְ לְהִיוֹת 'מְהַלֵּל שֵׁם ה'" וְלַהֲתָאֵמֵץ לְעַלוֹת אֶל הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ בָּאותו מִדְרָגָה שַׁהְוָא עֲכָשָׂו:

וְזֹהוּ נִקְרָא 'עַשְׂשָׂה' קָדָם לְ'נִשְׁמָעָ', אֲךְ בְּנֶפֶלְתָּנוּ מִפְּדָרְגָתָנוּ לְהַדְּבָק בְּהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ בָּאותה מִדְרָגָה כְּפָנֵיל, וְאַחֲרָכָךְ 'נִשְׁמָעָ', שְׁעַקְרָב הַשְׁמִיעָה הַוָּא לְשׁוֹן הַבְּנָהִי, דְּהַנְּנוּ שְׁבָא לְמִדְרָגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה כְּפָנֵיל, וְזֹה הַוָּא עֲקָר קְבָלָת הַתּוֹרָה שְׁקָבְלוּ יִשְׂרָאֵל. וְלֹכֶן הַתְּפִאָר הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ בָּזָה מִאָד שְׁקָבְלוּ הַתּוֹרָה בְּגַדְלָה הָאֱמָת וְהַשְׁגָּנוּ עייר קבלת התורה היהת שכובלי ישראל להידבק בהשיות גם בneapolis מדרגות וזה עיקר הנוגת בני

◆ ציונים ומקורות ◆

'בַּי שׁוּמָע יוֹסֵף'. ייח. תיקו"ז מא:��טו. וראה יומא עא. 'מחיה חיים'. וברש"י: 'הוא הקדוש ברוך הוא'. יט. עיין להלן פר' קדושים ד"ה ולפניהם: 'בכל דבר ודבר הוא חיותו יתברך שם'נו, על דרך משל אדם מדבר עם חבריו, בלתי ספק שלא עם הגוף העבור מדבר כי במה נחשב הוא, רק עם חיות הנשמה אשר בו מדבר, רק שאינו מושג כי בלתי אפשרי לעניبشر להשיג זה, כל שכן וכל שכן עד אין סוף ותכלית מלך מלכי המלכים הקב"ה דק על דק ובכל משורתיו שואלים איך מקום כבورو שא"א לעניبشر לראותו ולהשיג כי לא יראני האדם וח"י (שמות לא, כ) וא"א להסתבל רק בדברים המוחשים אמן הנעלם מהchia דבר ההוא לא יתראה, אבל דבר והוא לא היה הדבר ההוא כלל, כדכתיב 'אפס בלתר' שבalto הכל אפס גמור'.

ועבודת הש"ית בראשית, ומכל מקום אינם מייחס את עצמו מהתורה ועובדתו של הש"ית מכל וכל, רק מצפה לשועה, וכמ"ש (ישעיה ח, יא) 'וחכתי לה' המסתיר פניו מבית יעקב' וגנו, ונותן לב להבין ולדעת כי בכל המדרגות אינו נפרד ממנה יתברך, שלמלכותו בכל משללה גם בתוך הקלייפות כנודע, ואוז יקיים בעצמו 'מבטן שאל' שועתי אליך' וגנו (יונה ב, ג), ואוז עושה ייחוד ומעלה מיין נוקבין עמוקה דתתומה תחתה עד רום המעלות, שהוא מעלה נפלאה'. טו. 'ממזוחה שימוש עד מבואו מהולל שם ה'. טז. 'זרוח המשמש ובא המשמש' (קהלת א, ה), עד שלא השקיע שימושו של משה הזರיח שימושו של יהושע וכו', עד שלא שקעה שימושו של עלי זרחה שימושו של שמואל וכו', עד שלא השקיע הקב"ה שימושה של שריה הזריח שימושה של רבבה'. יז. ראה לעיל ד"ה בשעה: 'ושמיעה היא מלשון בינה כמאמר

ספר
**זאת
צְרוֹן**

שְׁהָדָבָר בָּא לְאַדְם עַל יְדֵי תִּפְלָת אֲדָם אֶחָר
עָלָיו וְכִיּוֹצָא בָּזָה, זוֹלָתִי עַל יְדֵי תִּפְלָת
אֲדִיקִים גָּדוֹלִים וַיּוֹרְעִים הָאֵיך לְהַתְּפִלָּל
לְעֹזֵר לְאַדְם בְּדַרְך שֶׁלָּא תָּבָא לו גָּאוֹה מֵזָה,
וְהַכָּל הַיָּא מִשּׁוּם שֶׁכָּל גָּאוֹה הוּא שְׁקָר
גָּמוֹר, שֶׁאָחָר כֵּל אֶמֶת הַוּלָך עֲנָנוֹה, וְדוֹקָן:
וְזֹה יִש לְפָרֵש זַיְבָן מִשָּׁה מִזְבֵּח, עַל יְדֵי
מִשְׁׁדָר הַבְּנִים
שְׁהַגָּמָת
בְּמִלְחָמָת
עַמְלָק וְהָ
מִשּׁוּם
שְׁהַשִּׁׁירָת
שְׁוֹנוֹת וְעֵינָן
לְהַכְּנָה

מִשְׁׁאָמֵר לו הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא שְׁהָוָא
שׂוֹגָא מֵאָד אָת עַמְלָק, וְדָאי שְׁהָשָׁם יַתְּפִרְך
בְּשִׁנְאָתוֹ אָתוֹ עֹזֵר זָה, הַבִּין קִיא מִשָּׁה הַכְּנָה,
וְזֹה הוּא 'מִזְבֵּח', לְשׁוֹן זָבֵח יָצָרָו, וְזֹה
זַיְבָרָא שְׁמו ה' נָסִי, ה' יַתְּפִרְך הִיה הַנֵּס
שְׁלִי שְׁפָעַלְתִּי בְּתִפְלָתִי הַנֵּס הַגָּדוֹל הַזָּה.
וְזֹה מִפְרֵש מָה שְׁרָאִיתִי מִקְשִׁים קִיבָּל לְמָה
אָמֵר הַשָּׁם יַתְּפִרְך 'שִׁים בָּאָזְנִי יְהוֹשָׁע', כִּי
לְפָרֵיש רֶשֶׁי קִיִּי אֵין מִתְּצִין, כִּי לֹא מִצְּינָנו
שְׁעָשָׂה יְהוֹשָׁע מִלְחָמָה בְּעַמְלָק, וְלֹפִי
דְּבָרֵינו מִתְּצִין הַיטָּב בְּעַזּוֹת הַשָּׁם יַתְּפִרְך
בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמו:

כִּידְוַעַת שְׁזַרְקָן כָּלְפִי מַעַלָּה וְאָמֵר טַל מָה
שְׁבַחֲרָת, כָּלּוֹמֵר בָּזָה לְהוֹדֵיע לְמַשָּׁה שְׁעָשָׂה
אָוֹתָה פָּעַלָה לְהַחְלִילוֹ בְּכָח וְלִיהוֹשָׁע בְּפַעַל
שְׁהַחְלִילוֹ, כִּי שֶׁלָּא תָּבָא לָהֶם שָׁוּם גְּנָנוֹד
הַתְּפִאָרוֹת מֵזָה, הַגָּם שְׁהָיו עֲנוֹנוֹם מַאֲד, כִּי
בְּדָבָר שָׁאַיָנו בְּמִדרְגָת הָאָדָם קָרוֹב לְכֹזְבָר
גָּאוֹה לְאַדְם, כִּי כָל גָּאוֹה הוּא שְׁקָר, בְּגַ"ל
בְּדָרֶך הַקּוֹדֶם בְּפִרְוֹש הַפְּסִיק (שםות יג, כא)
בְּעַמְדוֹד הַעֲנָן יוֹמָם. וְהַגָּם שֶׁכָּל מִדְרָגָת
צְדִיק הַוָּא בְּעַזְרָ מִשְׁדֵי שֶׁלָּא בְּדַרְך הַטְּבָע,
אָף עַל פִי כֵן הַוָּא כְּרַצּוֹן הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא
שְׁעוֹזָר לְבָאִים לְטַהָר, וּבְפִרְט לְהַמְתְּפָלִילִים
עַל עַזְרוֹ גָדוֹל, אָך מָה שָׁבָא לְאַדְם לְצִדְקָה
אָוֹתָה דָבָר שְׁרוֹצָה הַבּוֹרָא בָּרוּךְ הוּא לְהַטִּיב
או לְהַצִּיל, כִּיּוֹן שָׁאַיָנה לְצִדְקָה הָאָדָם
וּמִדְרָגָתוֹ, יִכּוֹל לְבָא גָּאוֹה:

וּבָנ שְׁמַעַתִי מִמּוֹרֵי מוֹהָרְמָ, שְׁלִפְעָמִים
שְׁתִּפְלָה
בְּדִכְקוֹתִים
לְאוֹהָא אַד עֵי
תְּפִילָת צָדִיקִים
גְּדוֹלָם אַיְוָן
וְבָנ שְׁמַעַתִי מִמּוֹרֵי מוֹהָרְמָ, שְׁלִפְעָמִים
הָאָדָם מִתְּפִלָּל בְּכֹנָה וּבְדִכְקוֹת וְאַחֲר
כֵּבָא לְאַדְם גָּאוֹה מֵזָה, הוּא בְּשִׁבְיל

פרקשת יתרו

(אבות פ"ג מ"ה) 'כָל הַמִּקְבָּל עַלְיוֹן עַל תֹּרֶה
פּוֹרָק מִפְּנוֹן עַל מִלְכָוֹת וְעַל דָּרָך אַרְצָן'. כִּי

בְּפִרְשָׁת יתרו בְּפִסְկָה (שםות יט, ב) **וַיְסֻעֵי**
מְרַפִּידִים כִּיְא. דְּהַגָּה אִיתָא

המקבל על
תורה מתפְרָנָס
בריחת בלא
גַּיְעָה

◆ ציונים ומקורות ◆

בעמלק, יותר ראי היה שישימחו באזני ישראל,
כמו שאמר (דברים כד, ט) 'זכור את אשר עשה לך
עמְלָק'. וע"ע חזקוני ד"ה ושים באזני יהושע.
קיים. ד"ה ושים באזני יהושע: 'המכניס את ישראל
לארץ, שיצווה את ישראל לשלם לו את גמולו,
כآن נרמז לו למשה שיהושע מכניס את ישראל
לארץ'.

א. 'וַיְסֻעֵי מְרַפִּידִים וַיְבּוֹאוּ מְדָבָר סִינִי וַיְחַנֵּנוּ
בְּמִדְבָּר וַיְחַנֵּן שֵׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַהָרֶן'.

קט. תנומא כי תצא ט: 'א"ר חמא בר שקלא
וּרְבַּי' וּרְבַּי יוחנן, מה היו בית עמלק עושין, היו
מחתבין מילותיהם של ישראל וזרקין כלפי
מעלה, ואומרים בזה בחרת טול לך מה שבחרת'.
קי. ד"ה עוד פירשנו וה' הולך לפנייהם.
קי. עיין סנהדרין ז. ורש"י שם ד"ה ויבן.
קיב. עיין אברבנאל שמות שם: 'השאלה הח' מה
ענין אמרו 'בתוב זאת זכרון בספר ושים באזני
יהושע' כי הנה יהושע לא עשה מלכמת אחרת

הרווחות שבעולם, אך הוא מחבר בברשו, מה שאין כן ארצו הוא טוב, שאין הרוחות מזיותו אותו ממקוםו, רק רוח שמאך אחד יש כשונושב הופכו ועוקרו משרשו. כן אריך הארץ אדם לכל מי شبא עליו, אריך להכני עצמו לפניו ולבקש מאתו, אך להיות דבוק בברשו, ולא יקפיד על שמכני עצמו. וזה הכל המעביר על מדותיו מעבירין מפנו כל פשעיו' (ר'יה ז). מה שאין כן מי שהוא קשה בארץ, גם שפונתו לשמים ולאין כל הרוחות יכולות לוזו, יש רוח אחד קשה, מי שהשעה משחחת לו שענין' (ברכות ז), יכול חלילה לעקו מרששו, ועל כן יהא אדם רך בקנה ואל יהא קשה בארץ:

כל הועלמות נבראים בתורה, והוא מקים בזה, מפילא יש לו פרנסה ברוח בלי טرح ויגעה. זה עיסוי מרפידם ויחנו במדבר, שהיה להם צרכם הפרק כמו מדבר שהוא הפרק לכלה. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין מט).'¹ [על] זיקבר בביתו במדבר' (מלחים א, ב, לד):

בפסוק (טהילים לו, ח) מה יקר מסהך אלקים'. דינה איתא (סוכה מט): כל אדם שיש בו חן בידוע שיש בו יראת שמים'. דינה כתיב (בראשית ו, ח) ינמץ מצא חן בעני ה'. לאדם אריך להיות רך בקנה ואל יהיה קשה בארץ, דינה איתא' בקנה הולך עם הכל אחד ומתקגע עם הכל

צריך לחיות לך
כונה ושאר
דבוק בשရשו,
והקsha כאנו
אף שהוא
לשיש יכול
להיות שייערכו
אותו מהשורש

◆ ציונים ומקורות ◆

אהיה השילוני את ישראל יותר מברכה שבירכן בלבם הרשע, אהיה השילוני כלל בקנה, אמר להם לישראל (מלחים א יד, טו) 'ואהה ה' את ישראל כאשר יnod הקנה', מה קנה זה עומד במקום מים וגוזו מחליף ושרשו מרוביין, ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיותו אותו ממקוםו, אלא הולך ובא עמהן, דמנמו הרוחות עד הדקנה במקומו, אבל בלבם הרשות בירכן בארץ שנאמר במדבר כד, ו'בארזים עלי מים, מה ארzo זה אינו עומד במקום מים ואין גוזו מחליף ואין שרשו מרוביין, אפילו כל הרוחות שבעולם נושבות בו אין מזיותו אותו ממקוםו כיון שנשבה בו רוח דרוםית עוקרטו והופכתו על פניו וכו'. תננו רבנן לעולם יהא אדם רך בקנה ואל יהא קשה בארץ' וכו'. ט. עפ"י כתיק החידושי הריים, ובדרוס פיעטרקוב ימתיגע'. י. 'ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי, מותר להתגרות בראשים בעולם הזה', שנאמר (משל כי, ז) 'עווזבי תורה יהללו רשע ושומר תורה יתגרו בהם' וכו', אני והאמר רבי יצחק אם ראית רשע שהשעה משחחת לו אל תתגרה בו וכו', שעה משחחת לו שענין'.

ב. עיין זהה' קח'א קלד. תא חז, כד בעא קוב"ה וסליק ברעותא קמייה למברי עולם, והוא משתבל באורייתא וברא ליה, ובכל עובדא ועובדא דברא קוב"ה בעלמא הוה מסתכל באורייתא וברא ליה. ג. עיין שם ח'ב כסא: השתא כל מאן דастכל בה באורייתא ואשתדל בה, כביבול הוה מקיים כל עולם, קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא ומקיים עולם, אשתח דעובדא וקיים דבל עולם, אוורייתא איה, בגין קר זכה איהו בר נש דاشתדל באורייתא, דהא איהו מקיים עולם'. ד. עיין בכורות ה: 'מאי לשון רפדים' וכו', ר' יהושע אומר שריפו עצמן מדברי תורה'. ה. ע"ע להלן ד"ה פ"י עוד על כל הפסוק ויסעו מרפידים, פר' עקב ד"ה והנה אותן עולם. ג. 'זיקבר ב ביתו במדבר', אותו ביתו מדבר הוא, אמר רב יהודה אמר רב במדבר, מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל', וברש"י: 'מופקר לכל', לעננים להתרנס מביתו'. ז. מה יקר חסידך אלהים ובני אדם בצל נפל יחסין'. ח. תענית ב. טובה קלה שkilל

זה יש לפרש מה יזכיר חסדק אלקים' ע"י היראה וכוכב לחסיד כהה שם שאה נקרא אלקים' ט', כי אפלו בני אדם' שאר בצל מצותם בני אדם, בצל בנטיך' הם המצות שלך שהם נקרים' בנפי יונה', ייחסיוון. וכן שאר הפסוקים יש לפרש בדרך זה:

ויחד יתרו (שמות יח, ט). פרוש יתרו עשה יהוד על ידי זה למעלה בשמות הקדושים, וכן הוא פרושו ברוך הוא ה' שאמר שבזה שם הוייה ברוך הוא מיחד באתיותיו. עוד יש לפרש, שעל ידי זה נתגיר ובא לתוך האחדות, וזה זיתך יתרויט:

ומה שהקשיתי, לפירוש השני של רש"י, והוא בגמרא (סנהדרין צד), שנעשה בשרו חדודין'כו, וזה כתיב על כל הטובה'כו, ולא על אבדן מצרים. גראה יתרו שמה ונזכר להשחתה רק על טובת ישראל ולא על הגנאה במיניהם

זה יש לפרש, זונח' מי שהוא נוח וריך בקנעה, נוח לבירות הוא נוח לשמים', מצא חן בעיני השם' אשר מהמשוטטים בכל הארץ לשגיים במעשה בני אדם', הוא מוצא חן בעיניהם, כי כל המעביר על מדתו מעבירין ממנה כל פשעיו, ואינו נגע על ידים:

אך מי שהוא ירא שמים זוכה להשגחה בעינא טבא, כמו שכטיב (תהלים לג, יח) הנה עין ה' אל יראי', וזה מדרגה יותר, כי שם מוצא בעיני לשון רבים, ימין ישMAIL, כאן זוכה רק לחסד וرحمים', וזה סתם חן, וזה כל אדם שיש בו חן בידוע שיש בו ירא שמים'. ועל בן יוסף הצדיק שכטיב בו (בראשית מב, יח) את האלקים אני יראי', זכה לבן פרת יוסף' (שם מט, כג) לשון חן' בפרש רש"י, וכן בן פרת עלי עין' (שם) הוא עין ה' שאל יראי' הוא:

◆ ציונים ומקורות ◆

להשגת העין של עינה פקיה דעתיקא קדישא, שנאמר (משל כי, ט) טוב עין הוא יבורך, כמו يوسف שזכה להבטה והשגת אור עינה פקיה הווה בזכותם שלא הביט בעירה, שנאמר 'בן פורת יוסף בן פורת עלי עין' וכו', עינה פקיה דלא נאים ונער תדריא', דכתיב בה 'הנה עין ה' אל יראי' למיחלים לחסדו'. וע"ע לעיל פר' בראשית ד"ה וזה בן פורת. ט. עין תקו"ז פט: ז. ברכות נג: שבת מט. יט. ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה ה' לישראל אשר הצילו מיד מצרים', יט. עין שיח שרפי קודש פר' יתרו: 'שמעתי בשם הה'ק מקאץ זי"ע, שאמר המדרש (אסתר ג, ב) על הפסוק (אסתר ב, ה) 'איש יהודה', 'אל תקרי יהודה' אלא ייחידי. והלא כתוב 'יהוד''. פי'שמי יהודה' אלא יהידי'. וזה אמר ה'ב' מה שאמר במדרש תנומא יתרו ז' "ויחד יתרו אל תקרי יהודה' אלא יהוד', שגם בן הפ' שאין יכול לייחד רק היהודי'. ב. "ויחד יתרו, וישמח יתרו, זהו פשוטו. ומדרשי ג'גדה, העשה בשרו חדודין חדודין, מיצר על

יא. ראה אבות פ"ג מ"י: 'כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו'. יב. ראה זכירה ד, י: 'עיני ה' מה מה משוטטים בכל הארץ'. ועין זה'ק ח"ג רצג: יג. עין זונה'ק ח"ג קל. כתיב הנה עין ה' אל יראי' וכתיב 'עיני ה' מה המשוטטים בכל הארץ', זכו עין ה' אל יראי', עינה דלעיל וכו', מי טעמא אكري חד, תא חז, בעיניה דתראה אית עינה ימינה ואית עינה דשmailto, ואינון תרי בתרי גוני, אבל הכא לית עינה שmailto, ותרוייהו בדרגה חד סלקי, וכולא ימינה, ובגינוי בר עינה חד ולא תרין'. וע"ע דברי אמרת פר' במדבר ד"ה איש על דגלו. יד. 'בן פורת', בן חן, והוא לשון ארמי, אפרון נמטיה לרבי שמעון' בסוף ב"מ' (קיה). טו. עין זונה'ק ש'מן מה זכה יוסף' דלאسلطא בה עינה בטא בישא, מפני שזכה לאשתגח בא עינה עילאה, הדא דכתיב 'בן פורת יוסף' בן פורת עלי עין, אמריו הוא 'בן פורת', 'עלי עין', כלומר על סיבת עין דاشtag ביה' וכו'. וע"ע עמק המלך שער רישא דז"א פנ"א: 'אשרי מי שזכה

ספר
**יְהֹוָה
צְבָאֹתָה**

זכור

פרקשת יתרו

זאת

קנא

בשלומך יוכיר
שהתורה דבר
אלוקים חיים
ועשי לך מהיל
אל חיל
ויעוד יש לפירוש פשוט, לכך מחייב
ובאייה דרכ, אומר 'לחייב', הוא
למוד תורה, תזכיר 'בלחמי', פזtero שהוא
תורת דברי אלקים חיים, כדי שתלמודו
ביראה ואהבה, על ידי זה תלכו מחייב אל
חיל ותקרו הולכים:

והנה יש לפירוש כאן 'ה' ילחם לכם ואתם
תחרzon, פרוש תחשבו כן, כמו
לב חורש' (משלוי ו, יח) ס"ח, וכן שכתוב
תהלים כמה, יט) רצון יראיו יעשה כו'.
ונמזהר נשכח:

רבותנו ז"ל (בר"ר נד, ג) בזמן דיaca
הוכחחה בעולם איפה שלום, בזה נקרה
כמו דין, שפצער את העולם ועושה
מלחמה עם היוצר הרע, ואם יש דין
למטה אין דין למעלתה, על כן-diaca
שלום בעולם:

זה יש לפירוש לך לחייב בלחמי הוא
להוכיח את העולם לכבוד שממים,
ישתו בין מסכתי לשון מזיגה את הין
בימים הוא מטעם המתקת הדין, פרוש
יהו נמקין הדינין שעיליכם:

המכחחים
לש"ש מתתקן
מעיליהם
הדים

פרקשת יתרו

עם משה להקנות לו בן ראשון לעובדת
גלוילים. ידוע פרוש הרב רבי משה
אש"יך ז"ל. אך לפי פשוטו יש לפירוש,

נשאלה מה בפל הפסוק טעם שמות
בני משה. יש לפירוש, דהנה
איתא (מכילתא מס' עמלק א) ב' שיתרו התנה

משיר קרא
לנו גושים
להתנצל על
שהכרה
להסכים שייה
לע"ז

◆ ציונות ומקורות ◆

א. שמות ב, כב: יתולד בן ויקרא את שמו גרשום
כי אמר גר היתי בארץ נכירה. שם ייח, ג-ד:
וawait שני בנייה אשר שם האחד גרשום כי אמר
גר היתי בארץ נכירה. ושם האחד אליעזר כי
אליה אבי בעורי ויצלי מחרב פרעה,
ב. בשעה שאמר משה ליתרו תן לי ציפורה בתך
לאשה, אמר לו יתרו, קבל עלייך דבר זה שאומר
לך ואני נתנה לך לאשה, אמר לו מהו, אמר לו
בן שיהיה לך תחיליה יהיה לעובודה זרה, מכאן
ואילך לשם שמים, קיבל עלייר. ג. שמות ב, כב:
אמרו רובתו ז' ל' כי התנה יתרו עמו שהבן
הראשון יהיה לעובודה זרה. והלא נמס כל לב
איש שומע לדבר הזה, היתכן האיש משה יעשה
דבר הרע הזה, تحت מזורעו לעובודה זרה. ומה
גם שעל כופרו בעובודה זרה הلقנו בנותיו עם
הצאן, ואיך יתנה עם חתנו יתן את בנו לעובודה
זרה חילילה. אמן במה שכתבנו למעלה שהוליד

אמר בדברים האלה, רק שדריבר מצד שהי' צער
לו בצער המלך ובנו שנשלח מעל פניו זמן רב עד
שנשבח ממנה נימוסי המלכות וכל מכבדו
הוזילוהו, ואזו נתמלא המלך רחמים וכו'. בר יש
mobich בשער שמדבר בגנות ישראל, וח' על ידי
זה גורם נחש הקדמוני וכו', וו"ש וישלח ה' בעם
הנחשים השרפים, ששורפין בארס שבפיהם וכו',
יע"ש. סה. ראה דבר ה, ה: 'אם נעשה הדין
למטה אין הדין נעשה למעלה, ואם לא נעשה
הדין למטה הדין נעשה למעלה'. סו. ראה
רש"י: "בין מסכתי", בין שמזוגתי. סז. עיין
פרדס רימונים שער ערכי הכהנים פ"י ערך יין:
סתם יין הוא בגבורה וכו', ואמנם נקרא טוב
בשנמזג במים, מצד מיימי החסד שם הטוב
בדפרישנו בערך טוב. וע"ע שער הפסוקים פר'
תולדות בפסוק ויבא לו יין. סח. לב חורש
מחשובות אוון רגלים ממהירות לרוץ לרעה'.

והגה ידוע שפְּשָׁל עזיר ונפל עזורי, אם יתרו שלח למשה שב להתגיר לא יזיק תנאו שטאמן גייר ואו תיבטל התנא והיה במי יהונתן. הואיל שלא היה בונתו כי אם טובים לפנים ובשביל ממון, ואם לא היה שב יתרו היה חלילה בפה רשעים. וזה יש לפרש שייתרו שלח שישתדל משה עמו בכל התאכזות לגירוי, וכן אמר צא בגין שני בGIN אשתך ואם לאו בגינה צא בגין שני בGIN, יש לפרש כן, דהנה היה לו בת עובד פוכבים, ואם ישוב תהיה בת יהודי, ואם אין רוצה לדור עמה פאר באמת

שעל כן קרא שם הראשון גרשון והשני אליעזר, וכלאורה להפוך היה ראוי כי קדם לפרסום הנס שהצלו מחרב פרעה. אך יש לפירוש שזה התנצלות על שהסכים לתנאו, אמר עגר היזתי כו, ולא היה לו ברירה כי לא רצה לטען לו אש, וכן אמר ישעיהו לחזקיהו (ברכות י) 'בחדרי כבשי דרכמנא' כו, וכן כאן נמי כן, אך אף על פי כן יצא ממנה יהונתן בידועה, ומשה יש לומר השיג זה והתנצל עצמו בשמו גרשון כפ"ל, ואחר כך הזכיר הנס:

◆ ציונים ומקורות ◆

מקום נענס על התנאי שיצא ממנו יהונתן שנעשה כומר לפסל מיבנה. ו. ע"פ ישעה לא, ג. עיין ב"ב כי. וע"ע ירושמי ברכות פ"ט ה"ב: 'חבריא בעון קומי רבוי שמואל בר נחמני כומר היה לעובדה זרה והאריך ימים. אמר לו על ידי שהוא עינו צרה בעובדה זרה שלו. כיצד היה עינו רעה בעובדה זרה שלו. היה בר נש אתה למיקרבה תור או אמר או גדי לעובדה זרה ואמר לה פיסיה על. והוא אמר ליה מה זו מועילה לך. לא רואה ולא שומעת לא אוכלת ולא שותה לא מטיבה ולא מרעה ולא מדברת וכו'. אל אם אינה מועילה כלום מפני מה את עביד הכא, אל בגין חי. כיון שעמד דוד המלך שלח והביאו, אמר ליה את בןנו של אותו צדק מבית אבי אבא מכור עצמן לעובדה זרה ואל הצורך לבירות. אמר ליה חס ושלום לא אמר כי אלא מכור עצמן לעובדה שהיא זרה לך ואל הצורך לבירות. כיון שראה דוד כך שהוא אוהב ממון מה עשה העמידו קומוס וכו', כיון שמת דוד ועמד שלמה וחילף סנקליטין שלו וחזר לקילוקלו חותנן יתרו וגוי: 'אם אין אתה יוצא בגין צא בגין אשתק, ואם אין אתה יוצא בגין אשתק צא בגין שני בניה'. ט. ראה במדבר יב, א וברש"י שם, וע"ע שבת פז.

אברהם את ישמعال, ו יצחק את עשי, היה למען התיר ומרק הזומה נחש, ועל כן הטיל אברהם בחינת עיקר זהותו בישמעאל, למען יצא יצחק במעט מזער ממנה. וכן יצחק, הפליא חסדו לו הוא יתברך, שבבטן רבקה יצר תאומים, שישאב האחד כל עיקר הזומה, הוא עשוי, כמו דבר מלعلا, הקל אותה מעל יעקב. וכן כאן ישמعال ועשיו דבקו בעובדה זרה. וכן יתכן כיון יתרו, כי חש פן קירה למשה בהם, והתנה שהאחד יוכל משה בכוונתו בקרוב אל אשתו, להטיל בחינת איזו חלאת זהמה אם היה בו בין הראשון, למען יצא כל השאר זכרים וטהורים, ועל ידי כן הראשון והשני בעשו ויעקב יהיו לו. ד. מאי כי מת אתה ולא תחיה (מלכים ב כ א), מות אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא, אמר ליה מי כולי הא, אמר ליה מושם דלא עסקת בפריה ורביה, אמר ליה מושם דחוואי לי ברוח הקודש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו, אמר ליה בהדי כבשי דרכמנא למה לך, מי דמפקדת איבעי לך לمعدן, ומה דניחא קמיה קודשא בריך הוא לעביד'. ה. ב"ב כת: וע"ע בעל הטורים באן: 'יש דרש במדרשו, בשנתן יתרו בתו למשה הוצרך להנתנות שהיה הבן הראשון בדור וביקש מהימתו, אז מלהו ציפורה המלאך בדרך וביקש להמיתו, והוא בימי ציפורה ומחללה לו התנאי שהנתנה עם אביה וכו', ומכל

זכור

’צָא בְגִין שְׁנֵי בְנֵיכֶךָ‘ כִי אֵם הִיא בַת יְהוּדִי
לִמְפַרְעָן בְּנִים טוֹבִים יוֹתָר:

כל הבנים יש להם משורש
הם הראשונים
ולכן בוה
שירותו נתגיר
היה טובה גם
לאיליאד

וְכֵן יִשׁ לְפָרֵשׁ נֶמֶל שְׁהַזָּכִירוֹ שְׁמוֹת בְּנֵיכֶךָ
כֵן, שִׁיזְכֵר תְּנָאֹו וִינְאָה לְגִירָוּ
כְּרָאָי מְהֻרָה וַיְהִי בָנוּ וַיּוֹצְאִי חֲלָצִיו^{טָבוֹבִים פְּנַיָּל.} וְהַנְּהָה יִדוּעַ שְׁבָבָן הַשְׁנִי
יִשׁ בּוּ מְשָׂרֵשׁ בֵן הַרְאָשָׁוֹן וּבֵן בְּלָם,
שְׁעַל בֵן מְרַבִּין מִפְבָּד אֶת אַבְיךָ כִּי
(שמות כ, יב) 'לְרַבּוֹת אֲחִיךָ הַגָּדוֹלָ'
(כתובות קג), וְזֹה הַזָּכִיר 'שֵׁם הַשְׁנִי'
^{כְּנַיְל לְהַזָּכִיר הַתְּנָאָי וְשַׁתְּהִיחָה טָבָ}
^{לְהַשְׁנִי גָם כֵן:}

מדרש (שמור' כה, ב) 'זִמְשָׁה עַלְהָ אַל
הַאֲלֹהִים' (שמות יט, ג), **משה**
עַלְהָ בְּעַנְןָ וַיַּרְדֵּ בְּעַנְןָ וַיּוֹכַת אֲבֹתָ עַלְהָ
וַיּוֹרַדְתָ עָמֹו. אַיִלָנוּ מַזְבֵחַ לְכֹאָרָה, וּבְעַרְבָת
אַיִל יִתְפְּרֹךְ נִתְפְּרֹשָׁ. דְהַנְּהָה בְּמִיבָּ (שם יט, יט)
יַעֲפָתָה שְׁמָעַ בְּקָלִי אַיִצָּחָ וַיְהִי אַלְקִים
עַמְקָדָ כִוּ, זֹה וַיְהִי אַלְקִים עַמְקָדָ אַיִלָנוּ
מַזְבֵחַ בְּלָל בְּפִשְׁיטָות. וִפְרֹשָׁ רַשְׁיִי יַדְעַיָּא,

◆ ציונים ומוקורות ◆

ברצון איש ואיש'. יד. ’כִי כֵה אָמַר רָם וְנִשְׁאָשָׁוּן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מְרוּם וְקָדוֹשׁ אֲשָׁבּוֹן וְאֶת
דְּכָא וְשַׁפְלָה רוח. וַיְעִין סוֹתָה ה. יְוָאָת דְּכָא וְשַׁפְלָה
רוח' וּבָו', אַיִל אֶת דְּכָא, שְׁהָרִי הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַנִּיחָה בְּלַ הַרִּים וְגַבעָות וְהַשְּׁרָה שְׁבִינָתוֹ עַל הַר
סִינְיָן, וְלֹא גַּבְהָ הַר סִינְיָן לְמַעַלָה. וּבְרָשָׁ"י: "אַיִל
אֶת דְּכָא, אַיִל מְרַכִּין שְׁבִינָתִי אַצְלָו". טו. תְּהִלִּים
יא, ג: 'בַּיְ השְׁתּוֹת יְהָרְטוֹן צְדִיקָה פָעֵל'. וּבְרָדָ"ק:
"הַשְׁתּוֹת", הַם הַיְסוּדוֹת. טז. 'שִׁיר לְמַעַלָות
אַשְׁא עַנְיִן אֶל הַרִּים מַאֲין יְבוֹא עַזְרִי. עַזְרִי מִעַם
ה' עוֹשָׁה שְׁמִים וְאַרְצִין'. יז. רָאָה סִוְכה נֶב.
לְעַתִּיד לְבוֹא מַבְיאָו הַקְבָּה לִיצָהָר וְשׁוֹחָטָן
בְּפָנֵי הַצְדִיקִים וּבְפָנֵי הַרְשָׁעִים, צְדִיקִים נְדָמָה
לְהַם כָּהָר גְּבוּהָ וּבָו'.

י. עַיִן שער המצוות פר' יתרו מוצות כיבוד אב
וְאֶם וְאֶח הַגָּדוֹל, וְעַד אָור תורה תהילים ד"ה
ועצופן: 'עַד מִ"שׁ הַאֲרִי' ז"ל 'בְּכָד אֶת אַבְיךָ
לְרַבּוֹת אֲחִיךָ הַגָּדוֹל' וְהַטְעָם בְּאֶח הַגָּדוֹל הָוָא,
כְּמוֹ עַנְפָה הַגָּדוֹל שְׁבָאַלְיָן וְעַנְפָה עַצְמָוָי וְעַנְפָה
עַנְפָה אֶחָד, נִמְצָא זֶה הַעַנְפָה יִשׁ לוּ יַנִּיקָה מִן הַעַנְפָה
הַרְאָשָׁוֹן, כֵן אֶח הַקְטָן יִשׁ לוּ יַנִּיקָה מִאֶח הַגָּדוֹל'.
יא. "אַיִצָּח וַיְהִי אַלְקִים עַמְקָדָ", בעזה, אָמַר לוּ
עַא הַיְמָלֵך בְּגִבּוֹרָה. יב. 'אֵם אֶת הַדְּבָר הַזֶּה
תַּעֲשֵׂה וְצִוְרֵךְ אֶלְהִים וְיִכְלֵת עַמְדוֹן' וְגו'. וּבְרָשָׁ"י:
"וַיְצִוֵּךְ אֱלֹהִים וְיִכְלֵת עַמְדוֹן", הַיְמָלֵך בְּגִבּוֹרָה, אֵם
יְצִוָּה אֶת הַמְתָרָק לְעַשְׂתָה בְּרַכְתָּה עַמְדוֹן וְגו'.
אונס כֵן יִסְדֵ הַמֶּלֶך עַל כָּל רַב בֵּיתו לְעַשְׂתָה

ספר
דברי
אמת

'בְּיוֹמָו' פְּרוֹשׁ בְּהַחְסֵד שֶׁכְּבָר הִיא בַּהֲפָנָן
וְכֹנְ"לִיטָּ, וְדוֹק:

לְשׁוֹן יִדְבֶּר עַמִּים (תהלים מז, ד"ז, תהיה
יכלה לְהַמְשִׁיךְ הַיּוֹם הַחֲסֵדִי שֶׁל פְּרִנְסָה,

פרשת יתרו

מְרֻפָּנוּ הַפְּסֹוק, דְּהַגָּה אִיתָא (שבת כג):
דְּرָחִים רַבְנָן הַוִּין לֵיהּ בְּנִין רַבְנָן דְּמוֹקִיר
רַבְנָן הַוִּין לֵיהּ חַתְנָן רַבְנָן, וְהַגָּה רְשָׁ"י
זֶל פְּרִישׁ יִירָא חַתָּן מֹשֶׁה כֹּי וַיֹּאמֶר
מַדְועַ אַתָּה יוֹשֵׁב לְבָדָךְ כֹּי 'הַקְשָׁה
בְּעִינָיו שְׁמֹזְלָל בְּכָבוֹדָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל', אָם
כִּן הָהָרְבָּה כְּמוֹקִיר כָּל הַרְבָּנָן שְׁבָכָל יִשְׂרָאֵל,
עַל כִּן זֶה לְהִיּוֹת חַתָּן מֹשֶׁה שְׁשָׁקָול
בְּכָל יִשְׂרָאֵל וְהַחְכָּמִים וְהַנְּבִיאִים, וְזֶה
יִירָא חַתָּן מֹשֶׁה:

וַיֹּירָא חַתָּן מֹשֶׁה כֹּי. וַיֹּאמֶר חַתָּן מֹשֶׁה
אַלְיוֹ כֹּי. נִבְלָתְבָל כֹּי (שמות יח,
יד-יח). [הפסוקים] הם תְּמוּהִים, יְכַתֵּב
'יִתְרֹו', או סְתִמְתִּים יִירָא. וְכֵן אחר כֹּה
יִיָּמֶר אַלְיוֹ כֹּי [אַלְיוֹ הַוָּא מִתְּרָ],
מִסְתְּמָא גַּדְעָן שְׁקָאֵי אֲדַלְעִיל. וְכֵן לְשׁוֹן
עַבְלָתְבָל, כִּי אֵין זֶה הָרָךְ אָרֶץ לוֹמֶר
לְשׁוֹן קָלָלה. וּמָהוּ לְשׁוֹן עַבְלָתְבָל, וְלֹא
לְשׁוֹן הַפְּרָגָום 'מְלָאָה' כֹּי בָּמוֹ זַיְלָאו
לְמִצְאָה הַפְּתָחָה (בראשית יט, יא):

וַיֹּישַׁ לְפִרְשָׁה, דְּהַגָּה יִתְרֹו הִיא לוֹ זֶכְיָה
שֶׁלֹּא זֶכְיָה שְׁוָם אָדָם, לְהִיּוֹת לוֹ
חַתָּנוֹ מֹשֶׁה רַבְנָי עַלְיוֹ הַשְּׁלוּם, עַל זֶה
כָּל יִשְׂרָאֵל

תְּרוּ אֶתְכָּה
מִשְׁׁרָד וְדָג
לְטוּבָתוֹ וְלֹא
זה לבנים רַבְנָי
מוֹפָלָאים נָאָד

טו. יִדְבֶּר עָמִים תְּחִתֵּינוּ וְלָאוּמִים תְּחִתֵּ רְגִלֵּינוּ.
וּבְרַדְקָה: "יִדְבֶּר", יְנַהָּג. בְּלֹמֶר יְנַהָּג מִקְצָה
הָאָרֶץ אֶל יְרוּשָׁלָם לְתַת אֹתוֹם תְּחִתֵּינוּ. וּעַ"ע
רְשָׁ"י וְאַבְעָ"ז שֵׁם. סָח. עַיִן זֹאת זְכָרָן פָּר' אָמָר
דֶּה יּוֹם לִיּוֹם: 'מִמְשִׁיר אָור שְׁפָע עַלְיוֹן וְחֶסֶד
הַנְּקָרָא יּוֹם' בָּמוֹ שְׁכַתְבֵּי (בראשית א, ה) יִוְיקָרָא
אַלְוקִים לְאָור יּוֹם' וְאוֹר הָוָא חֶסֶד בָּמוֹ שְׁכַתְבֵּי
(שם מד, ג) 'הַבּוֹקֵר אָור'. וּעַ"ז יְגָן: "אָוי לְנוּ
כִּי פְנֵה יּוֹם" (ירמיה ו, ד), דָא הוּא חֶסֶד עַלְילָה
דָאִיקָרִי 'יּוֹם'. סָט. עַיִן לְעַילְיָה דֶּה וְחַמּוֹשִׁים:
'פִּירְשָׁנוּ בָּמָה פֻּעָמִים בָּלְל, מָהָה שְׁהִי בָּבְרַתְוָה
'כּוֹלִים לְהַמִּשְׁרֵךְ עַד טֻבָּה'.

א. יִירָא חַתָּן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר הָוָא עֹשֶׂה לְעַם
וַיֹּאמֶר מָה הַדָּבָר הַזָּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לְעַם
מְדוֹעַ אַתָּה יוֹשֵׁב לְבָדָךְ וְכָל הָעָם נִצְבֵּעַ עַלְיךָ מִן

בו יתברך ויהשגת נפלאותיו יתברך כמו הנביאים, עיין שם. והנה בשאדם בדעתו מישבת ובריאותו ושםחה נקל לו למי שרווצה ועוסק בה הדריקות הגדול, מה שאין כן בשאיין אדם בריא ואין ראש צלול ברاءוי על כל פנים צריך לראות להתנהג על פי התורה שלא עבר על כל פנים:

יתרו אמר
למש"ר
שיבלבנו אותו
ולא ימל
לעסוק
בדרכות
שכנני חכמו
רק תורה
שהיא נבלת
חכמה

וידועו נובלת חכמה של מעלה תורה, והדrikות הוא חכמה שבא ממנה חיות והתלהבות, ומה אָרֶם בעיניו כאין. וזה נבל תבלי על ידי זה יבלבלו אותו, פבוא רק להתנהג על פי התורה ולא בדrikות העליון, וזה נבל כי נובלת חכמה של מעלה תורה:

א, ט) ללמד עם יעבץ, שבקש רחמים והזמין לו יתברך החסדים הללו, על זה גם בן מפרש הפסוק ע"א אמר חתן משה אליו, פרוש מה שניגע לטובת משה, כי بلا זה אליו הוא מיתר, פרוש מה נראה שאהבת את משה רבנו עליו השלום, על בן זהה לבניין הללו:

כאדם מיישב
ונראי יכל
לעסק
בדרכות הגדול
שעסוק בה
האבות ושaan
ראש צול
ייחד עכ"פ
להתנהג עפי
התויה
אתמר פך שכחו זה ונתקשו אבותינו
במצרים, הצריכנו התורה ומצוות שמיעות
ועל ידי זה אפשר לבוא להדrikות הגדול

◆ ציונים ומקורות ◆

וחזקה תאותם וגדלה תשוקתם ובגר יצרם על שבלם, נצערכו מן הפרישות אל מה שייה הפרק תאותם ויעמוד בנגדיהם. והוסיף להם הבורא מן המצוות השמויות מה שעמד להם במקומות הפרישות הרואה להם, כפי תכליות יכלתם ופחדות ממנה. וכאשר כבשו ארץ בנען ונכנסו בה והתעמדו בטובה, בקשו המזון והסמור לו ממורי מאכל ומשתה וכו', וכל אשר נוטפו התאותה ונתחזקו נחלש השכל והתאחר מהשיג העזה הנכונה, והצערכו אל פרישות חזקה, יעדמו בה כנגד תאوتיהם בדרך הנזיר ומנาง בני הנביאים. ז. עין בר"ר מד, י"ז: ר' חנינה בר יצחק אמר שלוש נובלות הן וכו', ר' אבין מוסיף תرتין, נובלות אוריה של מעלה גלגל חמיה, נובלות חכמה של מעלה תורה. וע"ע עץ חיים שער הארץ המוחין פ"ח: נתבאר עצנו כי יסוד אבא המתלבש תור ז"א נקרא תורה שבכתב, אשר זה סוד שאמרו רוז'ל נובלות חכמה של מעלה, תורה, פירוש כי אבא הנקרה חכמה, מה שנובל ממנו וירד למטה הוא תורה, שהוא היסוד שלו המתפשט תור ז"א.

ה. ראה רש"י שם: "עיר התמירים", היא יריחו, שניתן להם דושנה של יריחו לאוכלה עד שיבנה בית המקדש,ומי שיבנה בית הבcharה בחלוקת יטלנה כדי שהיא לכל ישראל חלק בבית הבcharה, ונתנו לבני יתרו ת"מ שנה, והتلמידים שבהם הניחוה והלכו אצל עתניאל בן קנו הוא יעבץ במדבר יהודה אשר בגין ערเด למדוד תורה. יישב את העם, עם התלמידים היושבים לפניו, הוא בקש מאות הקדוש ברוך הוא שיזמין לו תלמידים הגונים שנאמר (זה"י א, ז) ייקרא יעבץ לאלהים וגוו, וזמין לו החסידים הללו. ו'אבל הבהיר שבין קדמוניינו ובינו בפרישות הו, שהקדמוניים כמו חנוך ונח ואברהם ויצחק ויעקב ואיוב ורعي היה שכלם זך ויצרם חלש, ונפשותם היו נשיכות אחר שכלם, והמעט מן המצוות היה מספיק להם בהשלמת עבודת האלים עם אמונה להם לאלהים, כמ"ש באברהם (נחמיה ט, ח) 'ומצת את לבבו נאמן לפניך', ולא היו צריכים אל הפרישות היוצאת מהדרך השווה התורה. וכאשר ירדו בנים אל מצרים וגורו בה בימי יוסף כשבעים שנה בשלוחה,

עדיף, אך 'בדרך שאדם רוצה לילך' כו' (מכות י): ואפשר שקדם לכן לא אמר לו יתפרק שלא תהיה נראה לו שאינו רוצה בו לבד. ודוק כי קארתי הפל:

בחדש השמיishi כי (שמות יט, א). יש לפרש 'ביום הזה', כי לפירוש רשי' אין תורה נזכר כאן עדין. וגם קדם אומר 'בא מדבר סיני' ואחר כן עיסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני, אחר כן עינחו במדבר כו', היה לו לומר עיסעו מרפידים ויחנו במדבר סיני בקיצור:

פרנסנו בעזתו יתפרק בקיצור, כי תחולת העשרה צרך לתוךיו ומידותיהם ממדיהם של מעלה

העבדות יתפרק צרך למקן מהותיו, פראיתה בספר שער קדשה ח"א שער ב(ש), ושם מפרש על פ'

אייעץ כי (שמות יח, יט). אפשר כתוב בספרים הראשוניים, כי לאוורה אינו מ Dickinson פירוש רש"י, כי הוא כפול 'צוק אלקים' אחר כה (שם, ג). וכן הוא מיתר, ודאי מלך בגבורה בלעדו: **זה הנה לאוורה הוא במו חוצפא שייעץ למשה רבן של כל הנביאים, כי וראי יתרו חכם היה ובעל דרך ארץ, הגם שהיה חתנו ולטובתו [אף על פי כן] אין דרך ארץ. אך שידע מאי שטוב הכנען לאדם וענוה, כי ה' את דכאו, וזה שמע בקלי אייעץ על ידי זה שתתנהג בענוה יהיה אלקים עמד:**

ושם צוק אלקים, לפירוש רש"י צרך לזרם דודאי צוק אלקים כי אם לא יכול לא תוכל לעמוד. צוק למעוטי בניסא

יתרו הבן
מאוד מעלה
העונה שע"ז
השיות עמו
ויעז למש"ד
להתנהג בענוה

ב' סיבות מודיע
בתחילת לא
צייה הקב"ה
למש"ר למנות
דיים

◆ ציונים ומקורות ◆

דברי תורה חדשים עליך באילו הימים נתנו. עניין המידות הן מוטבעות באמון בנפש השפלה הנកראת יסודית הכלולה מארבעת בחינות, הדומם והצומחת והבהמת והמדרברת. כי גם הן מורכבות מ טוב ורע, והנה בנפש הזה תלויות המידות הטובות והרעות והן כסא וייסוד ושורש אל הנפש העליונה השכלית אשר בה תלוין תרי"ג מצוות התורה כנזיר לעיל בשער ראשון. ולפיכך אין המידות מכל התרי"ג מצוות, ואמנם הן הנסיבות עיקריות אל תרי"ג המצוות בקיומן או בביטולם, עין כי אין כח בנפש השכלית לקיים המצוות על ידי תרי"ג אברי הגוף אלא באמצעות נפש היסודית המחוורת אל הגוף עצמו בסוד כי נפש כלبشر דמו בנפשו הוא (ויקרא ז, יד), ולפיכך עניין המידות הרעות קשים מן העבירות עצמן מאוד מכך, והבן זה מאד, כי להיוthem עיקרים ויסודות לא ומנו בכל תרי"ג המצוות התלוית בנפש השכלית, ונמצא כי יותר צריך ליוזר ממידות הרעות יותר מן קיום המצוות עשה ולא עשה, כי בהיותו בעל מידות טובות בנקל יקיים כל המצוות.

ה. עתה שמע בקלי אייעץ וכי אלהים עמד היה אתה לעם מול האלים והבאת אתה את הדברים אל האלים'. ט. עיין זכרון זאת פר' יתרו ד"ה מדרש. י. "אייעץ וכי אלהים עמד" בעצה, אמר לו צא המלך בגבורה'. יא. אם את הדבר הזה תעשה וצירק אליהם ויכולת עמוד' גור. וברש"י: 'מלך בגבורה, אם יזכה אותך לעשותך בר תוכל עמוד, ואם יעכב על ייך לא תוכל לעמוד'. יב. עיין סוטה ה. "ויאת דכא ושפלו רוח' (ישעה ג, ט) רב הונא ורב חסדא, חד אמרathi דכא, חד אמר אני את דכא, ומסתברא במד' אני את דכא, שהרי הקדוש ברוך הוא הניח כל הרומים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני ולא גבה הר סיני למטה'. יג. 'בדרכ שאדם רוצה לילך בה מolibין אותו'. יד. 'בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום זה באו מדבר סיני. ויטעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר. ומשה עלה אל האלים' וגוו'. ט. "ביום הזה' בראש חדש. לא היה עירך לבתוב אלא 'בימים ההוא', מהו 'בימים הזה', שייהיו

ספר
**אֹהֶב
יִשְׂרָאֵל**

אשר באו קצח להתגלות, ואשר נתן לנו רשות לדבר בהם לצור הנגנות העולם זהה, ולבך לענין דין והנוגות העולם זהה הלה בבית הילדי, ויהללו הוא מלשונו 'אהרה' כמו 'היל בן שחר' (ישעה יד, יב), והמשכילה יבין כל זה היטב:

אמרו 'בא' בשפט ראש השנה לאילן', כי הוא בחינת טלא עללה ושוף האילן, ושם מוכיח על זה כי 'שפאי' הוא לשון 'שומא', כי אין שום השגה בהם רק בחינת 'שומא', כי לא באו להתגלות כנודע, ודברי בית היל הם מהעולםות

פרק יתרכז

כידוע, ואם כן לכך כתיב 'לאכל לחם' כרבען של צדיקים 'לפניהם אליהם':
והשיב לי על פי מה דאיתא בגמרא (ברכות כיש עלי מורה רבינו אמר) כי אסור להתפלל אחורי רבבו, והטעם לכך כי מורה רבבו או אפשר להיות עליו מורה שםים הראי כתיב שישי עליו מורה ואימהacha אחרתי:

וזה שחייב קשה לחזן'ל זכי לפניהם אליהם אכלו ובלה לפניהם משה אכלו, וזה שאליהם איז מורה רבנן והיאך היה באפשרי להיות עליהם מורה שםים זאת 'לפניהם אליהם', אלא 'מפני שבל הננה' וכו', וזהו

בשם הרבה מקראיין ויבא אהרון וגוי לאכל לחם וגוי משה לפניו האלים. והקשו חז"ל (ברכות סד) זכי לפניהם אכלו ובלה לפניו משה אכלו, אלא מפני שהננה מסעודה שתלמידי חכמים מסבין בה כאלו נהנה מזיו השכינה:

ושאלתי את פי הרב הקדוש המנוח מגיד מישרים דקהילת קדש קזינין, מהו זה שהקשה כל כך לחזן'ל זכי לפניהם אליהם אכלו, הלא 'שוויתי ה' לנגיד תמיד' (תהלים טז, ח) וכל תנועותיו ומעשיו של אדם צרייכים להיות כאלו עומד לפני הפה

לג. עיין זה בchap'a: וע"ע לעיל פר' בשלח ד"ה והנה בני ישראל עם ה'. לד. ראה עירובין י' א. ראה שו"ע או"ח סי' א ס"א בהג"ה: "שוויתי ה' לנגיד תמיד" (תהלים טז, ח) הוא כלל גדול בתורה ובmulot הצדיקים אשר הולכים לפני האלים, כי אין ישיבת האדם ותנוועתו ועסקיו והוא לבדו בביתו כי ישיבתו ותנוועתו ועסקיו כרצונו לפני מלך גדול, ולא דיבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרובי כדיboro במושב המלך, כ"ש בשיעים האדם אל ליבו שהמלך הגדל הקב"ה אשר מלא כל הארץ כבודו עומדים

◆ ציונים ומקורות ◆

עליו וראה במעשו, כמו שנאמר (ירמיה כג, כד) 'אם יסתיר איש בMASTERIM ואני לא ארanno נאום' (ה'), מיד יגיע אליו היראה וההכוונה בפחד השית' וboshto ממנה תמיד'. ב. אבות פ"ד מ"ב. ג. ראה זה בchap'a קלב: 'וთא חוי דהא אוקמו לא יצלי בר נש אחורי רביה, ואיתמר כמה דכתיב (דברים ה, יג) 'את ה' אלהיך תירא, 'את' לא אבלא דברי למדח מרבייה כמורה דשכינתא ודחלו דתלמיד רבייה איה, בגין קר בשעתא דעתו לא ישוי ההוא מורה لكمיה אלא מורה דקב"ה בלחוודי ולא מורה אחרא'.

יכול לדבר כו"י. אבל בדברור הגשמי אי אפשר לכלל בו זღת אותו הדבר:

אמנם כשהאדם מאמין שבל הבהיר
ובדברים היוצאים מפיו, אבל
הוא אף וחיות מהבורא יתברך שמו ורוח
ה' דבר בו, אז קש מקשר הדבר בקשר
וקול במחשבה בשרש הרוחות וחיות
אליהו, אז אף על פי שאין הדבר יכול
לכלל פמה דברים אבל מפל מקום הוא
כלול ממה ענינים וכמה שכליים, והדבר
מחפוץ לכמה חלקים כיון שהוא דבר
אליהם, וכן שאננו רואין בתורה הקדושה
כל דבר של משה שפטות בתורה הוא
כלול ממה ענינים גדולים ונתרפץ לכמה
גונין, וכן דברי התנאים והאמוראים כל
דבר ודבר כלול ממה ענינים וסובל
כמה פרושים, מלחמת שהיה דברם נקשר
בשער החיות ורותניות הקדשה:

ולא אחד משישראל צרך
לידך בשורת
שהוא האבות
והגה כתיב (תהלים קכח, ב) ירושלים הרים
סביב לה ויה סביב לעמו.
ירושלים הוא הנחת ישראל שם
נכלו כל הדברים, והוא מסבבת מן

בעצמו מואר שמים ורא ורא אחת הוαι,
ודברי פי חכם חן:

בחודש נשלישי יצאתו גו' מדבר סיני:
יש לומר בדרכ רמז, דהגה ידווע
לרב יוסף חי קוראין אותו סיני על שם
שהיה בקי בהלכות, והיה כולל כל
הشمימות ומימרות כמו שנמסרו לו בסיני,
ולכן בנו אותו בשם סיני. הרי חזין
דעתה סיני מורה על כלות הכל, לפי
שבהו זה בכללו כל התורה וכל הדברים:
והגה ידווע דkul הוא גם כן בחינה פולחת,
דבוקן בכללו כמה בחרינות, אש רוח
ומים. והגה אפלו הדבר של אליהם אין
לשער מה שיוכל לכל, לאצלו יתברך אין
חלוקת בין Kul לדבר, כי הוא יתברך יכול
לכל בדבוריו כל הענינים, כמו שנאמר
(ההלים לג, ו) 'בדבר ה' שמים נעשו בדבר
נעשו 'שמים' שהוא מדה כוללת בנודע,
וכמו ששמענו בהר סיני שמים מפי
הגבורה 'אנבי' ולא יהיה לך' וכו' בכללו
כל המצות שבתורה, מה שאין הפה

שם סיינ
מוראה על
כלות הכל

חנית קויל
ודמי' של
הש"ת כללים
כל העניינים

◆ ציונים ומקורות ◆

ash ומים, ash דגבורה, ומים דחדר'.
יא. מכות כד. יב. עין זוח מא. וע"ע אוור
חחים שמות ב, א: 'וראית לחת טוב טעם
בහשעת ה' לישראל ב' דברות 'אנבי' ולא
יהיה לר', כי הם ב' שורשים לב' כלות
המצות מצות עשה ומצות לא תעשה, 'אנבי'
היא עיקר ושורש כל מצות עשה, לא יהיה
לר' וגוי היא עיקר ושורש כל מצות לא
תעשה, זה נתע ה' בהם מפני אל עליון שורשי
ב' עיקרי המצות שבזה לא תימוט תורה
מורעינו לעולם ועד'. יג. עין תנומה יתרו
יא. יד. ראה סנהדרין לד. טו. עין זוח'ק ח"א
עד. 'האי זאת אתרמייא במלכותה דלעילא,
וattermiya בירושלם קرتא קדישה'.

ד. עיין מהרש"א ח"א ב"ק מא: 'ומורה רבך
במורא שמים, כי המורה מרבו היא עצמה
מורא השמיים'. ה. עיין גן רוחה פר' תולדות
דברי חנוך אות ג, הגהות הירושלמי (מוניאטע)
עירובין פ"ה ה"א. ג' בחודש השלישי לצאת
בני ישראל מארץ מצרים ביום זהה באו מדבר
סיני. ז. ברכות סד. הוריות יד. ח. ראה
רש"י שם ד"ה סיני. ט. עיין זוח'ק ח"ב מג:
'קול אליו חד, ואיתו תלתא גוניןasha ורוחא
ומייא, וכלהו חד ברזא דkul'. וע"ע תיקו'ז קד:
'מלבא נפיקasha, מכונפי ריאה רוחא, ממוחא
מייא, ורוחא אחד במים וASH ורוחא ותעביד kul'.
י. עין זוח'ק ח"ג רנז. 'עמדוاد דעתצעיתא
כליל תרוייהו, ובגין דא אתקרי שמים, כליל

כלו טוב. וזהו שאנו אומרים גומל חסדים טובים, רצה לומר מלשון זיגדיל הילדי ויגמל' (בראשית כא, ח), שהקדוש ברוך הוא גומל ומפריד החסדים מחלוקת הרע שיהיו רק חסדים טובים. וכמו כן במדת הגבורה, מה שאריך הק אדם להתנaga במדה זו להתגבר על יצרו ולהכנייע כל חלקו הרע ולשעבדו תחת הטוב:

ואז כשהאדם מדבק את עצמו במדות הקדושים ובאה לידי עבדות אמת ומדבק עצמו בשרש האמת שם כל הגוניין, החלו הרע ואדם צריך לראות שבכל המדות שנוגה הינו חסד והגבורה והרחמןות שלו יהא הכל באמת ויהיה זה ואצליל כל שום פערובות סיג ופסלה חס ושלום, רק אמת הפישוט שהוא הכספי של הגי' קווין, כי במדת אמת כלול הכל, וזה בבחינת שיין אשר בו ג' קווין', וזה בחידש השלישי שהוא בבחינת אמת' שהוא השיין', וזה חדש השלישי והוא בבחינת ערב בו קצת רע חס ושלום במאמר חז"ל (תנומה מצורע א) כל שנעשה רחמן על האקרים כו' וצריך להיות החסד

ה'חרים', ואין הרים אלא האבות', שעראש הקדשה ברוחני בעולם העליון, האבותים הלו הם משבבים הכנסת ישראל', וכל אחד בישראל צריך לראות שהיה דבוק בהשרש ויהיה השרש מאיר להען בלי שום מסך והבדל ובלי שום טעיבות רע חס ושלום:

ד הַגָּה בְּאִמֵּת צָרִיךְ הָאָדָם לְדַבֵּק בְּמִדּוֹתיו הַקָּדוֹשׁוֹת, וְלִילַךְ בַּעֲקֹבוֹת אֲבוֹתֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים וְשָׂרֵשׁ הַרְוָחָנִיות בְּעוֹלָמוֹת הַעַלְיוֹנִים לְהִיּוֹת מְרֻכֶּה לְחֶסֶד, וְצָרִיךְ הָאָדָם לְהִיּוֹת עוֹשֶׂה חֶסֶד בְּעוֹלָם, אֲךְ הַעֲקָר שַׁיִיחָא מְחָסִים טוֹבִים, וַיְהִי נִקְשֵׁר בְּשָׁרֵשׁ הַרְוָחָנִיות שֶׁל חֶסֶד עַלְיוֹן וְלֹא יְהִי בּוֹ שָׁו։ום חָלֵק רֵעַ חס וְשָׁלּוּם. כי אף על פי שהחסד הוא טוב, מכל מקום כיון שתערובת בו קצת רע חס ושלום. כיון שהוא טוב, מכל מקום במאמר חז"ל (תנומה מצורע א) כל שנעשה רחמן על האקרים כו' וצריך להיות החסד

צורך להיות
מרכבה למדת
החסד כי
הଉמת רע וכון
מנבואה

◆ ציונים ומקורות ◆

העלון בדרכי אבותיהם הקדושים, ופתח להם ארובות השמים ואתה מרבות קודש והעביר עליהם כל מיני מסכימים המבדילים בין שיכלם ובין קודש הקדשים, והיה אור נשמהם מאיר לשורשם ואור קדושה العليונה חופף עליהם מכל צד. וזה שאמր (שבת פח) ש'כפה עליהם ההר' כי הינו שהקיף אותם בההר שהוא שורש קדושתם العليונה, ואז כיון שלא היה שום מסך מביד בינם לבין קומם יתברך ויתעלה, אך חסק לבם ונתלהב לקבל את התורה ומצוותיו, כי היה קל בעינייהם לפי בჩינת שיכלם הגבואה שהיתה להם בעת הזאת'. יה. אמר רבי אלעזר, כל שנעשה רחמן על האבורי לסוף נעשה אבור על הרחמנים'. יט. עיין זהה ק' ח' ב' כתו: וראה עז חיים שער הירח פ' ג: גימטריא ש' שהוא ג' קווין וכו', שהם חג'ת כנודע, וזה נמשך אליה מהאבות עליונים שהם חג'ת'.

טו. ראה שמ"ר טו, ד: אמר הקב"ה אם אני مستכל במעשייהם של ישראל אין נגאים לעולם, אלא למי אני مستכל לאבותיהם הקדושים וכו', בזכות אבותם אני גואלם, אך כתיב (שה"ש ב, ח) 'מדלג על ההרים' ואין הרים אלא אבות שנאמר (מיכה ו, ב) 'שמעו הרים את ריב ה'. יז. ע"ע לעיל פר' זכור ובפורים ד"ה אמנים שורש הדבר: ידוע דברי חז"ל 'אין הרים אלא האבות', דכמו שההר הוא שורש לארצות הארץ, שראש ההר הוא העיקר וממנו יש חיזוק להתפשטות הארץ אשר סביבות ההר שהוא משופע מכל צד, וכמו כן הם אבותינו הקדושים שורשים בארץ החיים והם ההרים הגבוהים אשר עליהם ועל כוחם נשענו כל בית ישראל. והנה בשחש' רצה ליתן התורה לישראל אז העלה את כל הכנסת ישראל למקורן ולשורשן וינטלים וינשאמם לדבוקות

ספר

עֲבוֹדָת
יִשְׂרָאֵל

כִּי נִתְגַּלְהָ עֲלֵיכֶם חֲבַת הַקָּדֵשׁ בִּיחוֹד הַגָּדוֹל
הַמּוֹשֵׁךְ אֶת לְפָנֶם כְּאַגְּדָה וּקְשִׁים בְּגִידִין
כִּידּוֹעַ לַיּוֹדָעַ חָן:

איש ישראל
מתחרדים
חדשים
לבקרים
כמעשה הנשך

וְאַשְׁא אֶתְכֶם עַל פִּנְפִּי נְשָׁרִים. פָּרָשָׁת הַרְבָּה
הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הַרְבָּה לֹוי וִצְחָק וְלֹא,
כִּי שֶׁם הַנְּשֶׁר נִקְרָא עַל מַעְשָׁהוּ כִּי נִשְׁרָה
נוֹצָחָתוֹ וְחַזְיר וּמִתְחַדֵּשׁ בְּנוֹצָחוֹת חֲדָשִׁים
לִזְמָן יְדוּעָה. וְזֶה שֶׁאָמַר 'מִתְחַדֵּשׁ פְּנַשְׁר
נְעוּרִיכִי' וְכָמוֹ שֶׁפָּרָשָׁת רְשָׁ"י בְּתַהֲלִים (קג, ה)
עַיִן שְׁמָה. וְכָמוֹ זֶה הָעֲנֵנִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
נִתְן לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְפִי רָאוֹת עִינֵינוּ שִׁיקְרָאוּ
מְהֻלָּכים וְאַינָם יִכְלִילִים לְהִזְמָת בְּמִדרְגָה אֶחָת
אָפְלוּ בְגִדְלּוֹת הַמְּחִין וּבָא לְהָם אַיִלָה קְטָנוֹת
וְהָם שְׁבִים וּמִתְחַרְטִים מִיד וּמִתְחַדְשִׁים
לְבָקָרִים, וְזֶה הוּא בָמָו מַעֲשָׂה הַנְּשֶׁר בְּנֵי ל',
וְזֶהוּ יְאַשְׁא אֶתְכֶם עַל פִּנְפִּי נְשָׁרִים', וְהַבָּן:
וְהַגָּה רְשָׁ"י פָּרָשָׁת הַדְּמִינוֹן לִנְשֶׁר שָׁאַנְיוֹ
מִתְגִּירָה רַק מִן הַחַז וְלֹכֶן נִשְׁאָא
גּוֹזְלִיוֹ עַל כְּנֵפֵיו וְאָמַר 'מוֹטֵב יַבְנֵס הַחַז בֵּין
וְאַרְיךְ לְהַבִּין הָעֲנֵנִים וְהַחַסְד שְׁעָשָׂה עַמְנוֹ
בָּוֹרָאנוּ, כִּיּוֹן שְׁבָלָאוּ הַכִּי לֹא שִׁיךְ בָּאַנ
הַטּוּם מוֹטֵב יַבְנֵס הַחַז בֵּין וְמִי מְבָלָעָדוֹ
אֲשֶׁר יַרְחָה חָצִים אוֹ יָרִים אֶת יָדו שְׁלָא
בְּרִשּׁוֹת יוֹצְרָנוּ:

**בְּחַדְשָׁה הַשְׁלֵישי לְצָאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִאֶרְץ
מִצְרָיִם.** הַיְהָ בְּחַדְשָׁה הַשְׁלֵישי הָוּא
סִינְיָן שֶׁבָו נִתְנָה תּוֹרָה זָוְרָה מִזְלָתָן תְּאוּמִים
וְהָוָא בְּרַזְא דִּיעַקְבָּ אַבְינוּ שְׁלֵישי לְאַבָּות
כִּמְבָאָר בְּזָהָר הַקָּדוֹשׁ". וְהָוָא סָוד הַתְּפָאָרָה
אֲשֶׁר שֶׁם סָוד הַחְבּוּר בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל עַם
דָּוֹהָה. וְלֹזָה מוֹרָה מִזְלָתָן תְּאוּמִים, כִּי הָם יְחִיד
יַדְבְּקוּ כְּתָאוּמִי צְבִיה. וְזֶה נִתְגַּלְהָ בְּחַדְשָׁה
הַשְׁלֵישי כִּמו שְׁמוֹבָא בְּזָהָר הַקָּדוֹשׁ (ח"ג
צ'ז): ב' יָאִמְתִּי נִחְיָת הָאֵי טְלָא בְּשְׁלִימּוֹתָא בְּד
קָאִים יִשְׂרָאֵל עַל טְוָרָא דְּסִינְיָן. וְזֶה שְׁבָתוֹב
וַיְחַנֵּן שֶׁם יִשְׂרָאֵל נִגְדָּה הָהָר', וּפְרָשָׁת רְשָׁ"י
'בְּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד' כִּמו שְׁרָאוֹי לְהִזְמָת
בָּזְמָן הַיְהּוּדָה:

וּמְשָׁה עַלְהָא אֵל הָאֱלֹהִים וִיקְרָא אַלְיוֹ הָ. תְּחִילָה
הַכְּתוּב מַרְפִּזְנוּ לְנוּ דָּרָךְ הַעֲבוֹדָה
שְׁפָתְחָלָתָה לְהַתְּחִיל בְּיַרְאָה לְפִנֵּי הָיְתָה
וְזֶה שְׁעַלְהָא לְהָאֱלֹהִים, וְאַמְרָכְבָּה נִתְגַּלְהָ
עַלְיוֹ הָיְתָה בְּחִינָת אַהֲבָה וּתְסָדָה:

פְּהָ תֹאמֶר לְבֵית יְעַקְבָּ וְתֹגֵיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. יהוד בר
סְנִי הִיה כָּכָבָה
מִחְיָה מִזְשָׁךְ
הַלְּבָב וּקְשָׁה
מִינְדָּן

א. ח"ב עה: ב. יָאִמְתִּי נִחְיָת הָאֵי טְלָא כְּדִ קְרִיבָו
יִשְׂרָאֵל לְטוֹרָא דְּסִינְיָן כְּדִין נִחְיָת הָהָר טְלָא בְּשְׁלִימּוֹ
וְאַדְבָּי וְאַתְּפָסָקָת וְזָהָמָתָן מִנְיָהוּ וְאַתְּחַבְּרוּ בְּיה
בְּמַלְכָא וּכְנַסְתָּה יִשְׂרָאֵל וְקִבְּלוּ אֲוֹרִיתָא, וְהָא
אֲוֹקִימָנָא'. ג. רְבִי אָוּמָר, בְּתַהֲלָה פְּרִשָּׁת עֲוֹנָשָׁה
דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת יט, כ) 'יִשְׁבָּה מְשָׁה' דְּבָרִים שְׁמַשְׁבָּכִין
דָּעַתָּו שְׁלָא אֶתְמָדָה', וּבָזָה דְּבָרִי אֶלְהִים חַיִים,

בשניות
הברית גורם
של אהוד
השفع
להענינים

וְשִׁמְרָתֶם אֶת בְּרִיתִי. דְּהִינוּ כְּמוֹ שְׁהָאָדָם
שׁוֹמֵר בְּרִיתוֹ וְאַנוּ מַזְכִּיא
השְׁפָעָתוֹ לְבָטָלה, כִּنּוּ גּוֹרָם לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת
שֶׁלָּא תַּרְדֵּן הַשְׁפָעָה לְחִיצוֹנִים חַס וּשְׁלוֹם, וְזֹה
שֶׁאָמַר יְשִׁמְרָתֶם אֶת בְּרִיתִי, וְהַבָּן:

בdziens
מאמנים למעליה
מלאים כפ' רצויים

וְאַתֶּם תְּהִיוּ לְיִ מְמֻךְתַּב כְּהַנִּים וְגוֹ. דְּהִנָּה
'צְדִיק מֹשֵׁל בִּירָאת אֱלֹהִים' (שםו אל
ב כ. ג), דְּהִינוּ שֶׁהוּא מַחְנֵשָׂא וּמַתְרֹום
בְּגַבְבָּה מַרְומִים עַד שִׁיכּוֹל לְמַשְׁלֵל אֲפָלוּ עַל
הַשְּׁرִים שֶׁל מַעַלָּה וְלִמְנוֹתָם כַּפִּי רְצׁוֹנוֹ
שֶׁמְבִין לְטוֹבָה, וְכָמוֹ שְׁשִׁמְעָנוּ דָּרָךְ הַאֲדִיק,
הַרְבֵּב יִשְׂרָאֵל בַּעַל שְׁמָם נִשְׁמַתּוּ בְּגַנְזֵי מַרְומִים,
וְהִנָּה הַמְּלָאכִים נִקְרָאים כְּהַנִּים לְאַל עַלְיוֹן,
וְעוֹשֵׂי רְצׁוֹן בּוֹרָאָם לְמַטָּה בּוֹתְרִין לְהַם
מַלְאָכִי רְחִמִּים, וְזֹה שְׁהַבְּטִיחָה לְהַם וְזֹאת
תְּהִיוּ לְיִ מְמֻכְתַּב כְּהַנִּים', שְׁאַתֶּם תִּמְלִיכוּ אֶת
הַכְּהַנִּים מַלְאָכִי מָרוֹם וְתִפְקְדוּ אֶתְם
לְצַבָּאתֶם, וְכָמוֹ שְׁהִיה שְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ עַלְיוֹן
הַשְּׁלוֹם 'בְּשֵׁם שְׁמַלְךָ עַל הַתְּחִתּוֹנִים כֵּךְ מֶלֶךְ
עַל הַעֲלִילּוֹנִים' (מגילה יא):

משה רבינו
אמר ליום
השלישי לישוע
המשתמש
ההדי אפי

וְהִיוּ נְכִינִים לְיּוֹם הַשְׁלֵיִישִׁי וְגוֹ. וְאָמַרְתִּי
בְּגַמְרָא (שבת פז) בְּשֵׁם רַبִּי יוֹסֵי
'דַיּוֹם אֶחָד הַוּסִיף מַשָּׁה מַדְעָתוֹ'. וְדָרִיש
'הַיּוֹם וּמַחרָ', מַה מַחְרֵר לִילּוּ עָמוֹ אֶף הַיּוֹם
לִילּוּ עָמוֹ וְהַסְּפִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל
יְדוֹ. וְאֶפְשָׁר לוֹמֵר דְלַכְן אָמַר מַשָּׁה גַּם כֵּן
'הִיוּ נְכִינִים לְשִׁלְשָׁת יִמִּים' (שמות יט, טו)
שְׁפִרְשָׁ רְשִׁי' לְסוֹף שִׁלְשָׁה יִמִּים וְהַוָּא יּוֹם
רַבִּיעִי עֵין שֵׁם, וְלְכָאוֹרָה קַשָּׁה, לְמֹה לֹא

בְּנֵת חס
הקב"ה מס' כ
כל המקטנים
על ישראל

אֲלֹא הָעֵנֵן כֵּה, כִּי בְּשַׁעַת יֵצֵאת מִצְרָים
וַיַּקְרִיעַת יָם סִוִּף וְכֵן בְּכָל זָמָן
בְּשִׁמְגָדִיל הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא חַסְדֵּיו עַל עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל רֹצֶחֶת הַמְקַטְּרָג לְקַלְּקָל, כְּמוֹ שָׁאָמַר
חַזְ"ל (זה"ק ח"ב קע): שָׁאָמַר הַשְׁרָה 'הַלְלוּ
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלֹות וְהַלְלוּ עוֹבְדֵי
כּוֹכְבִים וּמַזְלֹות וּכוֹ' וּמַדְעַת אַתָּה בָּרוּךְ הוּא
נוֹשָׂא פָּנִים לְהָם'. וְזֹה הַקְּטָרָג נִקְרָא
'חָצִים' שְׁמוֹרָה בְּלִשׁוֹן כְּמוֹ שִׁפְתּוֹב (ירמיה
ט, ז) 'חִזְׁ שְׁחוּט לְשׁוֹנָם' וּכְיוֹצָא בָּהֶם. וְאֶפְרַיִם
עַל פִּי כָּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַגְדִּיל חַסְדוֹ
וְזֹן אֶת דִּינָנוּ וּמַזְכִּיא מַשְׁפִּיטֵינוּ לְאוֹרָה
וּמַסִּיר כָּל הַמְקַטְּרָגִים וּסְوتָם פִּיהֶם. וְזֹה
שְׁבָנָה הַפְּתּוֹב 'זָאָשָׂא אֶתְכֶם עַל בְּנֵי
נְשָׁרִים' וּאָמַר 'מוֹטֵב יִכְנֵס בַּי הַחַזְ'יָן'
שְׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַסִּיר הַקְּטָרָג מַעַל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִכְנֵס בָּהֶם הַחַזְ' וּמַקְבֵּל
עַל עָצָמוֹ כְּבִיכּוֹל לְהַשִּׁיבָּם תְּשׁוּבָה נִצְחָת
וְלִהְסִיר כָּל תְּלִוָּה:

עיקר התשובה
להתקרוב
מהוים ולאה

וְעַתָּה אִם שְׁמוֹעַ תְּשִׁמְעוּ בְּקָלִי. אִיתָא
בְּמִדְרָשׁ (ברא"ר כא, ז) אֵין 'וְעַתָּה'
אֲלֹא תְּשׁוּבָה עַזְן שֵׁם. וַיֵּשׁ לֹומר בְּנֵדָונ
דִּיקָן, שְׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רָמֶז לְהַמְתַקְּרָבִים
אַלְיוֹ שֶׁאָל יִתְיָאָשׁוּ וְאָל יִרְאָו מַגְשָׁת אַלְיוֹ
עַבּוֹר עֲוֹנוֹתֵיהֶם שְׁעַשׂ מִקְדָּם כִּי הַעֲקָר עַל
כָּל פָּנִים לְהַתְקָרֵב מִהִיּוֹם וְהַלְאָה וְשַׁלָּא
לְחַטָּא עוֹד, וְלֹזֶה 'וְעַתָּה אִם שְׁמוֹעַ תְּשִׁמְעוּ
בְּקָלִי', וְזֹה מִצּוֹת תְּשׁוּבָה וְהַוָּא חַסְדוֹ הַגָּדוֹל
שְׁרוֹצָה לְקָרֵב הַשּׁבִּים וְשַׁלָּא לְזַכֵּר לְהַם
מַעֲשֵׂהם הַרְאָשׁוֹנִים:

◆ ציונים ומקורות ◆

ז. 'לְסֹוף ג' יָמִים הוּא יּוֹם ד' שְׁהוֹסִיף מֹשֶׁה יּוֹם אֶחָד
מַדְעָתוֹ כְּדָבָרי רַבִּי יוֹסֵי (שבת פז) וְלַדָּבָרי האומרים
בששה בחודש ניתנו עשרה הדברים לא הוסיף
משה כלום. לשלה שלושה ימים כמו ליום השלישי'.

ו. "וְעַתָּה פָּנִים יְשַׁלֵּח יְהוָה" (בראשית ג, כב), א"ר אבא
בר כהנא מלמד שפתח לו הקב"ה פתח של
תשובה, ועתה, אין ועתה אלא תשובה שנאמר
(דברים י, יב) "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מֵה ה' אֱלֹהֵיךְ" וג'.

מבחןית שמור כמו שמו בראוייה מהימנה (ח"ב צב) זכור לדכורא שמור לנוקבא עין שם, ולוזה חפץ ממש והוסיף יום אחד מเดעתו כדי לקבל התורה בששי לחידש בשבת כדי שיקבל התורה מבחינת זכור שיצטרך לכתוב לגוזה שווה. (ואפשר כי אם הינו מקבלים התורה מבחינת שמור לא היו הלichות נשברים כי הוא בחינה קטנה, אבל מבחינת זכור שהוא גבולה שליטה בהם עין הרע ונשברו):

ובאופן אחר נראתה לבאר, כי משה רבנו עליו השлом היה רוצה שנתקבל התורה ביום שבת קדש כי יום קדוש הוא ומרום ונשא, ובונתו היה בין שיקבלו ישראל את התורה בקדשה הנפלאה הזאת, ישרמו ויקימו אותה לעולם ולעולם עולמים, וזה שדרש היום ומחר מה פרה לילו עמו, כי אלף השביעי נקבע מחר כמו אמרו (עירובין כב) היום לעשותם ומחר לקביל שכרים, והינו לעתיד, ואז יהיה החبور ודבוק בנטה ישראל עם דודה תמיד אפלו בבחינת לילה שהיא בעת זמן ירידת המלחין, אבל מחר יהיה לילו עמו ולא יפסק היחוד, ורצה לעשות גם היום לילו עמו וכלן המשיך העניין על שבת קדש שהיום גורם לזה. אבל האמת לא עמד על אמתותם דעת הבoria ברוך הוא כי לא יראני האדם מחייביכם' (ישעה נה, ח), כי קדוש ברוך הוא רצה לתת התורה ביום שני מימי החל כדי שתתקדש החל גם כן ואז לא יהיה ירידת מזhor הקדוש כי בחינת זכור גבולה

אמר בהדייא ליום הרביעי כמו שאמר הקדוש ברוך הוא בדבריו לפि דעתו הקדושה בתחלה זהה נכונים ליום השלישי, אלא לא אפשר לומר, כיון שהוסיף ממש יום אחד מเดעתו ונתראה בלבו פן לא יסכים הקדוש ברוך הוא עמו, בדין האידיים שאינם מאמינים בעצם רק מסתכלים תמיד לרוץ הבoria ברוך הוא איך שיהיה. ولكن אמר הילוזון זהה נכונים לשישת ימים, והוא לישנא דמשתמעו לתרי אפי, כלומר נראה איך ירצה הבoria ברוך הוא, ואמר כן באמת הסכים הקדוש ברוך הוא על ידו:

ובאור העניין להבין שהוסיף יום אחד מเดעתו, כבר אמרתי, דאיתא במסכת שבת פרק רביעי עקיבא (פו): זכלי עלמא בשבת נתנה תורה בכתב (שמות כ, ח) זכור את יום השבת לקדשו, ולהلن כתיב (שם יג, ג) ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצריים, מה להلن בעצומו של יום אף כאן בעצומו של יום עין שם. ונוכל לומר, כיון שעל פי דעת משה שהוסיף יום אחד בהסכמה הקדוש ברוך הוא ונמנן לנו את התורה בשבת, רמז לנו במלת זכור את יום השבת' לגוזה שווה זכור זכור להורות לנו על עצומו של יום. מה שאינו בן לפি דעת בכוכול בתחלה לחת לנו התורה מקדם בחמיishi לחידש שהוא יום שני ערב שבת, לא היה אריך לומר זכור רק יום שmor את יום השבת' כמו שכותוב בדברות האחרונות (דברים ה, יב) כי אין כאן גוזה שווה הנה". וידיע מזהר הקדוש כי בחינת זכור גבולה

משה רבנו
רצה שיקבלו
את התורה
בשבת כדי
שיקבלו את
התורה מחייב
זוכר

◆ ציונים ומקורות ◆

ח. כ"ה ברפור. ולשון הפסוקים: זהה נכונים ליום השלישי. היו נכונים לשלוות ימים.